

„Vše, co je podle přírody, je hodno úcty.“

Cicero

ÚVODNÍK

Vážení kolegové,

před zhruba půl rokem jsme v jedné z našich režijních honiteb po více než 200 letech zrušili chov muflona evropského. Muflon v žádném případě nebyl v zděděných předstívacích početních stavech přítel klášterních lesů. Působil značné škody ohryzem a loupáním, zejména smrkových porostů při patách stromů, a na povytaháné sazenice z jarních a podzimních výsadeb už teď také nebudeme muset myslet. I zlaté trofeje z odlovených kusů vcelku bez nějakého traumatu oželíme. Co bylo ale důvodem k takovému rozhodnutí?

Autokratické chování Agentury ochrany přírody a krajiny související s introdukcí vlka obecného napříč státy EU. Jelikož se klášterní majetek nalézá na území CHKO, navíc v těsném sousedství Polska, v pohraničních horách, stal se jedním z prvních regionů České republiky, kde se vlk náhle objevil. Informativní brožury ochrany přírody sice chlácholí dodnes všechny návštěvníky lesa i majitele pozemků, že vlk je v podstatě neškodný kamarád a pokud by snad náhodou napadl hospodářská zvířata, dočkají se jejich vlastníci finanční náhrady. Jelikož je ale muflon ze zákona zvěř, nedočkali jsme se v režijních honitbách náhrady žádné, navíc jsme byli upozorněni, že vlk nám vlastně pomáhá redukovat přemnoženou zvěř a budeme teď moci společně s pracovníky ochrany přírody sledovat, jak si příroda v harmonickém souznění nastaví sama žádanou rovnováhu počtu zvěře v jinak posledních 850 let zcela hospodářské krajiny. Povinnosti ke státní správě myslivosti nám zůstávají, přestože vlk prokazatelně potřebuje tři až pět kilogramů potravy denně, tudíž v počtu oficiálně se vyskytujících jedinců za nás odloví v průběhu kalendářního roku nejen přírůstek v zvěři mufloní, ale též vysoké a smč. Musíme sami sebe uchlácholit, že až padne kosa na kámen a my nenajdeme potřebný počet důkazů o strženě a zcela zkonsumované zvěři, nebudeme popotahováni státní správou, kde je plánovaný odlov.

Posledního vlka mlí předchůdci v klášterních lesích ulovili někdy v polovině 19. století a o sto let dříve posledního medvěda, a počty zvěře dokázali redukovat i bez nich, my už se vlka nezbavíme. Víciže u nás již pravidelně po několikaletých vyvádějí vlčata, a ty už s ohledem na počet našich vlků v našich honitbách nezůstávají. Odcházejí jinam. Možnost odlovu vlka nám teď nepřislouží.

Jeden z řeholníků našeho kláštera v loňském roce složil myslivecké zkoušky a připravuje se na výkon práva myslivosti v klášterních honitbách. Je pro něj ale velkým překvapením, že přestává být co lovit. Přejí tedy Vám všem, kteří vlka ve svých honitbách zatím nemáte, úspěšný lov a příjemné zážitky s tím spojené. Pokud se nestane něco zásadního, budou časem i u Vás pouhou vzpomínkou.

Lesu zdar!
Ing. Petr Bláha,
předseda Komory církevních lesů

Revoluce v „druhové“ ochraně v novele zákona č. 114/1992 Sb.?

Začátkem května 2024 obdržel SVOL k připomínkám novelu zákona č. 114/1992 Sb. týkající se ochrany zvláště chráněných druhů rostlin živočichů, tzv. „druhové“ ochrany, která byla Ministerstvem životního prostředí předložena do meziresortního připomínkového řízení.

Zveřejnění novely předcházela v roce 2023 informační kampaň ministerstva, která potřebu novely zdůvodnila nutností revize celého systému druhové ochrany v návaznosti na požadavek Programového prohlášení vlády České republiky z roku 2022.

Hlavním principem novely měla být změna stávající ochrany jedinců zvláště chráněných druhů (ZCHD), která je označována za zastaralou, na ochranu jejich biotopů a místních populací, tj. účinnější ochranu ZCHD včetně vytvoření podmínek pro zajištění péče o ty nejohroženější z nich. Nezbytným předpokladem k tomu má být změna kategorizace ZCHD, kdy místo ohrožených, silně a kriticky ohrožených ZCHD se má nově jednat o:

1) ZCHD 1. stupně ochrany

Jedná se o nejohroženější druhy s nejpřísnější ochranou, tj. ochranou všech jedinců daného druhu. Veškeré činnosti s potenciálem poškození jedinců daných ZCHD lze provádět až na základě výjimky povolené příslušným orgánem ochrany přírody (OOP). Typicky se jedná např. o obratlovce ohrožené nelegálním lovem.

2) ZCHD 2. stupně ochrany

Jde o přechodnou kategorii ochrany, u které může být umožněno běžné obhospodařování lesních porostů bez nutnosti výjimky OOP, nesmí však při něm docházet k poškozování a ničení místní populace ZCHD a jeho biotopu. Při postupu dle výše uvedeného může dojít i k nezáměrnému zásahu do přirozeného vývoje ZCHD.

3) ZCHD 3. stupně ochrany

Tato kategorie je z hlediska ochrany nejmírnější, tj. s potřebou ochrany místních populací a biotopů ZCHD. Kategorie zahrnuje zejména druhy vytvářející obvykle početné populace, kdy ztráta několika jedinců je z hlediska celého druhu zanedbatelná (např. u některých druhů mravenců či brouků).

Současně s návrhem kategorií byl předložen předběžný seznam ZCHD jako podklad pro novelu vyhlášky č. 395/1992 Sb. Seznam vychází z aktualizovaného celostátního červeného seznamu, vyjadřujícího míru ohrožení jednotlivých ZCHD, a současně přihlíží k jejich

vlastnostem a životním nárokům i důvodům ohrožení. **Kritéria pro zařazení druhů do kategorií a porovnání počtů nově navrhaných ZCHD se stávajícím stavem i obsahem červeného seznamu jsou uvedena na str. 2.**

Z původního seznamu zejména vyplýval určitý nárůst počtu ZCHD (o cca 15 %). Podle novějšího návrhu (2023) by mělo být nově ve 3. stupni, tj. nejméně přísné ochrany, cca 40 % druhů.

Dalšími zásadními novinkami novely měly být nové základní ochranné podmínky ZCHD (zákazy) s dopadem zejména na hospoda-

pokračování na str. 2

Ilustrační foto: Unsplash

Den otevřených lesů pro veřejnost letos už potřetí

Akce SVOL a jeho členů určená široké veřejnosti „Den otevřených lesů“ se dá označit za tradiční. Letos v sobotu 18. května totiž proběhl již 3. ročník.

„Veřejnost akce zaujala, počet návštěvníků stoupá, lidé se vracejí i přibývají noví. Není nad vlastní zkušenost, a tak se nám prostřednictvím aktivit pro malé i velké návštěvníky daří přiblížit péči nestátních vlastníků o lesní majetky,“ říká předseda SVOL Jiří Svoboda.

Den otevřených lesů se tentokrát konal na 45 místech v republice, a přestože mnohde docela vydatně přšelo, účastníci odcházeli spokojení. Jednotliví členové SVOL, kteří se zapojili, stejně jako

v minulých letech připravili pestrý program podle svých možností – tedy od komornějších komentovaných procházek v lese až po větší společenskou akci.

„Několikrát jsme zmokli, ale přesto jsme se rozcházeli až odpoledne, ačkoliv program začal už v půl desáté,“ zhodnotila akci místostarostka obce Horní Dubenky Eva Tkadlečková. „Návštěvníci se pochvalně vyjadřovali k obšírné a zajímavé procházce s komentářem od odborného lesního hospo-

dáře a kvitovali i pestrosti aktivit na konci trasy, kde mimo jiné proběhla komentovaná výstava trofejí, ukázka techniky a pomůcek pro těžbu, povídání o použití psů pro lov, ukázky vábení na vábničky, ukázka hry na borlice a další aktivity. Přišli hlavně místní občané a společně jsme si pak poseděli také u ohničku. Příští rok znovu!“

Zatímco děti obvykle zaujaly především ukázky práce s koněm nebo stezky a stanoviště s úkoly s lesnickou a mysliveckou tematikou, dospělí návštěvníci se často zajímali o detaily péče o les. „Došlo třeba i na otázku, proč se nechávají osamělé stromy na pasekách,“ říká Jiří Paul, revír-

ník obecního majetku Lesy města Zlaté hory. Už potřetí pořádal akci také největší obecní majetek v ČR Lesy města Brna. „Lidi už si na nás zvykli, vědí, do čeho jdou, a sledují nás. Je stále větší zájem o ukázky prací v lese – tedy od těžby přes přiblížování koněm, po nakládku dřeva a štěpkovací uzei“, říká o akci ředitel Jiří Neshyba.

Pořadatelství Dne otevřených lesů se věnuje pravidelně například i společnost Městské lesy Český Brod společně s další městskou organizací. „Letos jsme nachystali bohatší, tematicky zaměřený program, a to zejména pro děti. Největší atrakci představoval pro všechny

pokračování na str. 10

Revoluce v „druhové ochraně“ ...

pokračování ze str. 1

řící subjekty a dále rozšíření možnosti aktivní péče o neohroženější druhy a jejich biotopy financované OOP (aktivní péče o ohrožené druhy a biotopy, např. v podobě záchranných programů měla mít prioritu). Rovněž měly být doplněny některé nové pojmy, zejména místní populace druhu (např. populace rostlin na jedné louce), negativní vymezení zásahů, které se nepovažují za běžné hospodaření, měla stanovit nová prováděcí vyhláška MŽP.

Znění „druhové“ novely předložené ministerstvem do meziresortního řízení obavy vlastníků lesů z realizace nového přístupu k druhové ochraně v ČR beze zbytku potvrdilo. Navržené změny mají pro vlastníky lesa znamenat nová zásadní omezení při lesním hospodaření včetně výrazného snížení právní jistoty, zda svou činností neporuší základní ochranné podmínky ZCHD a nedopustí se přestupku či trestného činu. Nejzásadnějšími negativními dopady návrhu předloženého do MPŘ jsou následující skutečnosti:

- rozšíření biotopů všech živočišných druhů (zejména ptačích) a posílení jejich ochrany do takových dimenzí, kdy v podstatě každý les může být v případě potřeby označen za biotop některého ZCHD, neboť bude možné jej označit za „místa potřebná pro migraci a přirozené přesuny živočichů“, popř. za „místo rozmnožování, odpočinku a opatrování si potravy“. Jinými slovy i krátkodobé či potenciální bio-

topy, na kterých se ZCHD aktuálně nevyskytuje, se mohou stát „plnohodnotným“ biotopem se všemi základními ochrannými podmínkami;

- rozšíření počtu případů, kdy vlastníci lesa bude při běžném hospodaření potřebovat výjimku ze zákazů ze základních ochranných podmínek konkrétního ZCHD (zejména zákonným zákazem ničení a poškozování biotopu) a současně může být sankcionován za nedovolený zásah do jeho biotopu,
- založení zcela nové rozhodovací pravomoci OOP k předcházení ohrožení ZCHD, která jim sama o sobě umožní výrazně omezit lesní hospodaření. Dochází tak ke zvýšení vymahatelnosti ochrany ZCHD, např. při počínajícím poškození biotopu budou moci OOP nařídit omezení takové činnosti či realizaci nápravných opatření.

Z uvedených důvodů jednal SVOL s vedením ministerstva a předložil k návrhu novely (i cestou povinných připomínkových míst) zásadní připomínky s cílem minimalizovat negativní dopady „druhové“ novely na vlastníky lesů.

Řadě zásadních připomínek SVOL Ministerstvo životního prostředí zcela nebo zčásti vyhovělo (**podrobnosti jsou uvedeny na webu SVOL v sekci Naše témata**). V následném legislativním procesu budeme usilovat o to, aby byly tyto pozitivní změny schváleny.

Ing. Tomáš Dohnanský, SVOL

KRITÉRIA PRO ZAŘAZENÍ DRUHŮ DO NOVĚ NAVRHOVANÝCH KATEGORIÍ ZCHD

Průřezová kritéria:

- Druh je taxonomicky ukotvený, hodnocený v červeném seznamu v kategoriích ohrožení (CR, EN, VU), popř. blízky ohrožení (NT). Vymřelý (EX) nebo datově nedostačující (DD) druh může být zařazen, pouze pokud jsou k dispozici nové poznatky vedoucí ke změně kategorie.
- V případě početných taxonomických skupin nebo nižších kategorií ohrožení jde o druh vlajkový či atraktivní, ohrožený sběrem pro mimovědecké účely.
- Jde o druh ochrannitelný prostřednictvím zákonných zákazů a omezení.
- Druhy z přílohy IV. směrnice o stanovištích, vyžadující přísnou ochranu, včetně ochrany jedinců, je nutno zařadit do 1. nebo 2. stupně ochrany, i pokud nejsou v ČR ohroženy.

Specifická kritéria pro 1. stupeň ochrany:

- Druh z kategorie CR nebo EN, v odůvodněných případech i VU.
- Druh vyžaduje ochranu každého jedince.

Specifická kritéria pro 2. stupeň ochrany:

- Druh z kategorie CR nebo EN, v odůvodněných případech i nižších kategorií.
- Druh vyžadující ochranu jedinců s výjimkou pro běžné hospodaření a užívání krajiny, pokud neznámá ohrožení místní populace či poškození biotopu.
- Druh vyžadující pro své udržení běžné hospodaření.

Specifická kritéria pro 3. stupeň ochrany:

- Druh nevyžadující ochranu jedinců, u kterého postačuje ochrana biotopů a místních populací.

Podle výše uvedených kritérií byl zpracován první indikativní seznam ZCHD.

Blíže informace k jednotlivým druhům lze najít zde:

<https://portal.nature.cz/kartydruhu/> vč. důvodu pro jejich ochranu. Zde bude také možno sledovat další aktualizaci seznamu, ke které bude průběžně docházet v rámci připomínkovaní.

Porovnání počtů nově navrhaných ZCHD se stávajícím stavem a s celkovými počty druhů obsažených v červených seznamech (stav k 1. 10. 2022, indikativní návrh ZCHD se průběžně upravuje podle došlých připomínek a aktuálního poznání).

skupina	ZCHD podle stávající vyhlášky č. 395/1992 Sb.				Navrhovaný (indikativní) seznam ZCHD – k 1. 10. 2022				Červený seznam celkem	Aktualizovaný navrhovaný seznam ZCHD – 2023		
	kriticky ohrožený	silně ohrožený	ohrožený	celkem	I. stupeň ochrany	II. stupeň ochrany	III. stupeň ochrany	celkem		I. + II. stupeň ochrany	III. stupeň ochrany	celkem
cévnaté rostliny	267	182	145	594	175	308	171	654	1 608	482	171	653
houby	27	15	6	48	25	12	50	87	840	37	50	87
lišejníky	0	0	0	0	0	16	13	29	1 317	16	13	29
mechorosty	0	0	0	0	0	13	54	67	411	19	54	73
bezobratlí	45	43	137	225	13	43	247	303	5 703	57	231	288
obratlovci	67	129	47	243	82	102	19	203	302	164	17	181
CELKEM	406	369	335	1 110	295	494	383	1 343	10 181			

Zdroj: Návrh revize ohrožených druhů, Ochrana přírody 5/2022, <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/pravo-v-ochrane-prirody/navrh-revize-ochrany-ohrozenych-druhu/>

XXV. konference SVOL: rok 2024 přináší zásadní změny legislativy

Ve Stříteži u Jihlavy se 23. dubna konala XXV. konference SVOL. Reflektovala svým programem aktuální témata lesnicko-dřevařského oboru, zejména novelizaci zákonů o lesích a myslivosti. Prioritou pro SVOL bude zachovat základní pilíře financování LH, usilovat o snížení byrokratické zátěže vlastníků lesů a zakotvení právně nárokovatelného a jednoduchého systému plateb za poskytování ekosystémových služeb lesních majetků.

Předseda SVOL Jiří Svoboda ve svém vystoupení uvedl, že v letošním roce se setkává pravděpodobně největší množství témat se zásadním dopadem na vlastníky lesů od dob vzniku SVOL. Připomněl obtížnost při hledání kompromisů při novelizaci zákona o myslivosti i uvnitř sdružení a nutnost vystupovat jednotně a konstruktivně. Novela obsahuje celou řadu pozitivních změn posilujících vlastnická práva nebo umožňujících snižování škod zvěří, ale také mnoho opatření, která budou vypadat finální verze zákona po jednání v parlamentu.

„Návrh novely lesního zákona předložený Ministerstvem zemědělství do meziresortu hodnotí SVOL jako posun správným směrem. Bohužel i tento návrh trpí dvěma zásadními nedostatky. Rezignoval na skutečnou reformu státní správy a neobsahuje SVOLEm požadovaná ustanovení pro vytvoření funkčního modelu sdružování vlastníků,“ uvedl Jiří Svoboda.

Kromě novelizací lesního a mysliveckého zákona, kterým republikový

výbor věnuje maximální pozornost, bude SVOL pozorně sledovat novelu zákona o ochraně přírody a krajiny směřující k posílení ochrany biotopů chráněných druhů, provádění evropského nařízení o odlesňování (EUDR) a vývoj evropského nařízení o obnově přírody. Tato témata budou podle předsedy SVOL vyžadovat nemalé diplomatické úsilí, aby dopady rozhodnutí „shora“ nepocítili nejvíce právě nestátní vlastníci lesů.

Evropské nařízení o odlesňování (EUDR) považuje SVOL za zbytečné, drahé a komplikované. Připojil se proto k nesouhlasu organizací evropských vlastníků lesů a zaslal také apelační dopis ministru zemědělství, aby podnikl veškeré kroky k zásadní revizi tohoto nařízení a posunutí doby jeho účinnosti.

Předseda SVOL přiblížil rovněž obavy z novely zákona o ochraně přírody a krajiny a vyjádřil očekávání, že má MŽP finanční prostředky na případnou kompenzaci újem plynoucích z omezení hospodaření. „I když je nyní změna tohoto zákona představena tak, že nebude mít

dopady na hospodaření v lesích, historické zkušenosti podle SVOL ukazují, že opak může být pravdou,“ dodal Jiří Svoboda.

Na závěr svého vystoupení předseda SVOL informoval o zásadní změně organizace společného obchodu SVOL, která úspěšně proběhla v roce 2023. Cílem této změny je posílit postavení nestátních vlastníků lesů v obchodu s dřívím, ale také zajistit další prostředky na činnost SVOL a společné aktivity.

Konference se osobně zúčastnil ministr zemědělství Marek Výborný, který ocenil odborný přínos a podněty SVOL při jednáních o podobě návrhů novel lesního a mysliveckého zákona. Podle jeho slov čeká lesní zákon nejrozsáhlejší změna za celou historii. „Chceme vlastníkům nechat volnější ruce, protože sami nejlépe vědí, jak je o les potřeba pečovat. Méně regulace a více pozitivní motivace vlastníků, to je základní motiv připravované novely lesního zákona.“

Marek Výborný řekl, že nařízení EUDR je ve stádiu totální nepřipravenosti a možnost jeho implementace je i v ČR značně omezená. Proto v rámci rady ministrů EU vyvíjí i s ostatními zeměmi tlak na odložení jeho účinnosti. Zmínil se také o důvodech a cílech Surovinové politiky pro dřevo, na jejíž přípravě se SVOL podílí.

Ministr ve svém vystoupení dále uvedl, že MZe má letos v rozpočtu 2,1 miliardy korun a pro nestátní lesy vyjednálo 800 milionů z fondu zakladatele státního podniku Lesy ČR pro plné pokrytí žádostí dle nařízení 30/2014 Sb. Zároveň ale poprvé zcela jasně připustil, že ministerstvo nemá finanční prostředky na financování dotačního titulu „Adaptace lesů na klimatickou změnu“, a vyjádřil politování nad tím, že vlastníci, kteří se do titulu přihlásili a více než dva roky dodržovali pravidla bez jediné informace, zda a v jaké výši platbu obdrží, nedostanou nic. „Stát se zavázal k něčemu, co zatím nenaplnil. Letos prostředky k dispozici nejsou a je otázkou, jak to bude v dalších letech,“ konstatoval Marek Výborný s tím, že jednání dále probíhají. Prioritou pro vedení resortu však bude i v příštím roce zajištění finančních prostředků na hospodaření v lesích podle nařízení 30/2014.

Poté následovala diskuse účastníků s panem ministrem, během níž vyjádřili účastníci konference jasný nesouhlas s avizovaným záměrem státu vyhlásit v době napjatých státních financí, navíc proti vůli vlastníků pozemků i proti odporu samosprávy, národní park Křivoklátsko bez skutečné přidané hodnoty v ochraně území.

Po odchodu pana ministra reagoval na dotazy a podněty účastníků vrchní ředitel sekce lesního hospodářství Patrik Mlynář. Jedním z nich bylo rozhybání směn lesních pozemků se státním podnikem Lesy ČR a realizace arondačního programu.

Vedle výše jmenovaných hostů na konferenci vystoupili se svými příspěvky také Michal Servus, vrchní ředitel sekce ochrany přírody a krajiny MŽP, poslanec Lukáš Vlček, radní Kraje Vysočina Pavel Hájek, ředitel odboru MZe Václav Lidický, výrobně-technický ředitel státního podniku Lesy ČR Libor Strakoš, ředitel ÚHÚL Jaroslav Kubišta, Jan Lubojacký z LOS VÚLHM, Petr Horáček a Jan Krejza z Czech Globe a Martin Flora. Podrobnosti na www.svol.cz v sekci O SVOL/Konference.

Konference SVOL schválila účetní uzávěrku 2023, rozpočet na letošní rok a zvýšení členských příspěvků SVOL o 5 % počínaje rokem 2025. Aktuálně má SVOL 729 členů, kteří hospodaří na 555 tis. hektarech lesa.

Plné znění usnesení z konference SVOL 2024

doc. Ing. Vít Šrámek, Ph.D.

Zásadní ohrožení lesů v budoucnosti nepředstavuje jen stoupající teplota, ale především biotičtí škůdci – nám dobře známí i ti neznámí

V první polovině června pořádal Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti setkání vědeckých a odborných pracovníků zapojených do mezinárodního programu na monitoring zdravotního stavu lesů v Evropě ICP Forests. O výstupech programu, kondici českých lesů a chystané legislativě jsme si povídali s ředitelem ústavu.

Jaké okolnosti vedly ke vzniku programu ICP Forests?

Program byl ustanoven v r. 1985 pod Konvencí o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států, kdy vznikla potřeba monitorovat zdravotní stav lesů poškozovaných imisemi. Přestože byla tehdy Evropa přísně rozdělena železnou oponou, podařilo se od první chvíle nastavit tento program jako celoevropský. Všechny členské státy pracují stejnými metodami, které jsou srovnatelné, probíhá kontrola kvality uvnitř zemí, ale i srovnávání mezi sebou. Od roku 2012 si všechny státy hradí monitoring ze svého. Je s podivem, že i bez centrálního evropského financování se program drží na velmi vysokém standardu a zachoval si ducha harmonizované společné práce.

Co se v rámci programu ICP Forests sleduje?

V rámci programu byla vytvořena síť 16x16 km, která pokrývá jednotlivé státy. Ve většině lesnatých států včetně ČR je zahuštěna na 8x8 km. Jako první se začala sledovat defoliace, což je ztráta olistění. V tzv. I. úrovni probíhá pravidelné hodnocení na všech plochách (u nás je jich zhruba 300). V roce 1994 byla založena síť intenzivního monitoringu lesních ekosystémů, tzv. II. úroveň, kde se kromě podrobnějšího zkoumání zdravotního stavu sledují meteorologické parametry na volné ploše i parametry v porostu jako např. vlhkost půdy, teplota půdy, půdní vodní potenciál, znečištění ovzduší a depozice, tzn. spad látek do lesních ekosystémů. Zhruba v pětiletém intervalu se odebírají vzorky půdy a zjišťujeme, jak se mění chemismus jako takový. Jednou měsíčně se odebírají vzorky půdní vody v hloubce pod humusem a ve 30 centimetrech. Jednou za dva roky se dělají analýzy listův, abychom dokázali posoudit vzhled stromů. Na těchto plochách měříme i tloušťkový přírůst manuálními a kontinuálními dendrometry. Jednání v Praze ukázalo, že do budoucna se zřejmě bude monitoring vyvíjet směrem k epigenetickým analýzám dřevin, které umožňují hodnotit reakci stromů na stres a ke genetickým analýzám půdy, které zjišťují, jaká společenstva hub a mykorhiz, ale i patogenů se na plochách vyskytují.

Jaký je tedy zdravotní stav lesních porostů v ČR? V nedávné době přinesla některá média informaci, že podle analýzy ICP Forests z r. 2021 je stav lesů v ČR po Francii druhý nejhorší v Evropě?

Především není správné usuzovat z údajů hodnocení za jeden rok. Čím je strom zdravější, tím má nižší defoliaci. Úplně zdravé stromy mají defoliaci 0–10 %. U druhého stupně (10–25 %) se v podstatě nejedná o poškození, jedná se o standardní strom, který roste v podmínkách, které nejsou obvykle zcela ideální. Další třídou defoliace je 25–60 %, kdy už stromy nejsou zcela vitální, ale ještě to nemusí představovat zásadní problém. Neznamená to, že by nepřirůstaly, ani že by měly během několika let zahynout, jen se jim nedaří tak dobře jako stromům s nižší defoliací. U třídy defoliace 60–90 % se jedná o významnou ztrátu olistění, která již obvykle znamená i snížení přírůstu a výrazně vyšší citlivost k teplotním změnám, průsuškům a snížení odolnosti vůči biotickým škůdcům. Stromu s defoliací nad 60 % se zjevně nedaří a může nastat i jeho odumření. Nejpostiženější stromy s defoliací nad 90 % jsou již na hranici odumření.

A to, v čem jsme byli v r. 2021 druzí nejhorší v Evropě (mimořádně v r. 2022 nás v tomto ohledu předběhly ještě Maďarsko a Lucembursko), je podíl stromů s defoliací od 25 % výše. To souvisí s tím, že máme nejvyšší zastoupení smrku. Smrk je u nás převážně na nepůvodních stanovištích, kde byl dosud výsoce produktivní. Na takových stanovištích je jeho průměrná defoliace okolo 30 %. Obvykle to neznamená, že by takové stromy byly významně poškozené, ale z hlediska statistiky již spadají do kategorie s narušeným zdravotním stavem. Pokud bychom chtěli posuzovat jednotlivé státy podle defoliace, museli bychom zohlednit zastoupení dřevin, stanoviště, na kterých rostou, a hlavně to, jaký je dlouhodobý trend.

Jaký je tedy v ČR dlouhodobý trend u smrku a našich dalších hlavních dřevin?

V České republice poté, co pokleslo znečištění ovzduší, došlo k mírnému zlepšení zdravotního stavu, v posledních 20 letech je trend víceméně setrvalý. Defoliace smrku se pohybuje kolem 30 %. Údaje ICP Forests ovšem nezachycují průběh kůrovcové kalamity z prostého důvodu – do hodnocení vstupují pouze stromy, které se na plochách vyskytují, tedy nikoliv ty, které byly kvůli napadení kůrovcem vytěženy. Dopady kůrovcové kalamity tak nevidíme ve změnách defoliace, ale nepřímě v tom, jak nám ubývá množství hodnocených stromů. Zdravotní stav dubu je

u nás rovněž dlouhodobě vyrovnaný také s průměrnými hodnotami okolo 30 %. Nedochází ke zlepšování zdravotního stavu dubů, ale ani k jeho zhoršování jako je tomu např. v Maďarsku. Z hlediska zdravotního stavu je naším premiantem buk, jehož průměrná defoliace se pohybuje mezi 10 a 15 %. Je to i tím, že oproti jeho přirozenému výskytu je ho u nás málo a nachází se na stanovištích, která mu velmi svědčí. V oblastech jižního Německa a Francie je naopak vidět spíše tendence zhoršování zdravotního stavu buku. Má zde hojně zastoupení, není vždy na svém optimu a projevují se na něm výrazněji období sucha než u nás. Naopak dřevinou, která nám dělá vrásky na čele, je borovice. Její defoliace stoupá, za posledních 15 let se průběžně zvyšuje a v současné době se pohybuje se mezi 45–50 %. Zároveň – stejně jako u smrku – pozorujeme pokles počtu hodnocených stromů na našich plochách, což svědčí i o zvýšené mortalitě této dřeviny.

Čím je to způsobené?

Na borovici se projevil řada škodlivých činitelů, střídající se projevy škodlivých biotických činitelů, měli jsme období sypavky, kuželíku borového, poté období sucha kolem roku 2018, kdy došlo na Královéhradecku, ale i jinde, k rychlému poklesu podzemní vody. V loňském roce jsme pozorovali v oblasti Středočeského kraje mozaikovitě poškození porostů borovice vlivem výrazného sucha v září a v první polovině října. Osobně se domnívám, že zde může hrát svou roli i genetický stav porostů. Řada porostů pochází z osiva, které k nám bylo v průběhu 19. století dovezeno z Rakouska.

Jak na tom jsou lesní půdy v ČR?

Stav lesních půd není příliš uspokojivý. Naše půdy se vyvíjely na kyselých horninách, přinejmenším

v hercynské části. V uplynulém století jsme ve střední Evropě měli výraznou depozici kyselých sloučenin, hlavně síry, která z půdy vymyla bazické prvky. Na řadě míst tak pozorujeme nedostatek vápníku a často i hořčíku. Netýká se to jenom horských oblastí a imisních oblastí, ale obecně půd ve vyšších i středních polohách. Nedostatek nebo velmi nízký obsah vápníku je realitou pro 80 % lesních půd v ČR. Řešením je uvážlivé hospodaření s těmi bazickými kationty, které ještě v půdě a v lesní biomase máme. Z tohoto hlediska by bylo dobré, pokud možno nechávat v lese materiál z prořezávek a nevyužívat ho k prodeji pro energetické účely a ponechávat v lese po těžbě klest a těžební zbytky. Oproti dřevu jako takovému obsahují kůra a asimilační orgány – listy a jehličí – obrovskou zásobu živin.

Nepřirůstají snad naše lesy dobře?

Přirůstají stále celkem dobře, ale signály ze suchých období 2003–5, 2015 a 2018 naznačují, že tomu tak být nemusí. Až do konce minulého století se všude v Evropě zvyšoval přírůst lesů, což ukazovala data inventarizací i měření na výzkumných plochách. Předpokládalo se, že stále se zvyšující přírůst má na svědomí pokles imisní zátěže a vysoká depozice dusíku. Díky vyšší dostupnosti dusíku dřeviny sice rychle rostou, ale chybí jim bazické kationty, kterých je v půdách málo, což může vést ke zhoršování zdravotního stavu a snížené odolnosti dřevin. Dalším faktorem stimuluje růst je zvyšující se koncentrace oxidu uhličitého, jež je potravou pro fotosyntézu. V roce 2003 nastal v některých lokalitách, u nás u smrku v nejnižších polohách, přírůstový zvrát a křivka přírůstu se už nedostala na úroveň před touto depresí. Na některých lokalitách pozorujeme tento stav i po letech 2015 a 2018. Jsou zde tedy náznaky

toho, že přírůst nadále stoupat nebude a že se bude i snižovat tam, kde budou dřeviny více stresovány klimatickými faktory.

Jak je to s poutáním uhlíku v našich lesích?

Čím rychleji porosty rostou, tím intenzivněji uhlík poutají. Na optimální strategii poutání uhlíku lze nahlížet dvěma paradigmaty, která jdou do značné míry proti sobě. Na jedné straně lze podporovat rychle přirůstající hospodářské lesy, které mají vysoký příjem uhlíku z atmosféry a při využití dřeva v dlouhodobých produktech – nejlépe stavbách – a při kaskádovém využití dřeva dokážou v horizontu až 200 let poutání uhlíku výrazně zvýšit. Na druhou stranu je zde patrná podpora „starých lesů“, jejichž ekosystémy dokážou poutat vyšší zásobu uhlíku na jednotku plochy než lesy hospodářské. Donedávna se předpokládalo, že lesy ve vývojové fázi pralesa už žádný uhlík nepoutají a uhlíková bilance mezi fotosyntézou a respirací je vyrovnaná. Současné poznatky ukazují, že takové přinejmenším v Evropě nemáme – buď je to způsobené vyšší koncentrací CO₂ v atmosféře, nebo proto, že žádné lesy v Evropě nejsou ještě dost „staré“ na to, aby byly v tomto rovnovážném stavu.

Jaké lesy jsou vlastně považovány za staré?

V materiálech Evropské komise je zmiňována ochrana starých lesů (old growth forests), ale tím se jednoznačně nemyslí, jak je to občas parafrázováno např. hnutím Greenpeace, že všechny porosty například nad 120 let jsou staré a je potřeba je chránit. Z mého pohledu se jedná se o lesy, které jsou dlouhodobě ponechané přirozenému vývoji a kromě toho, že se tam vyskytují stromy s vysokým věkem, mají výraznou věkovou i prostorovou strukturu – jsou v nich zastoupeny jak několikasetleté stromy, tak i zmlazení a dřeviny středního věku. Je v nich pestrá mozaika, obvykle i druhotná, což vede k vysoké stabilitě takového ekosystému.

Zastoupení porostů nad 120 let se v ČR v posledním století výrazně zvyšuje. Do tohoto věku dorůstají porosty na poměrně rozsáhlých územích, a to nejen smrku, ale i porosty jiných dřevin. Stejnověké jednodruhové porosty nebo jednoduché směsi však definici starého lesa nenaplní. Pokud chceme zvýšit zastoupení starých lesů, je pochopitelné vhodné využít přírodních dospělých porostů na vhodných stanovištích. Nelze to však plošně aplikovat na území hospodářských lesů. Z pohledu vlastníka lesa jde o ztrátu na produkci, která by mu měla být nahrazena. A je nutné zvážit celospolečenská rizika, která vyplývají z případných plošných disturbancí. Varovný je příklad

Doc. Ing. Vít Šrámek, Ph.D.: Zásadní ohrožení lesů...

pokračování ze str. 3

ze Švýcarska z kantonu Ticino, kde se dostaly do stadia rozkladu rozsáhlé porosty pařezin kaštanovníku jedlého poté, co ustala potřeba dřeva na otop a na oplocení pastvin. Porosty přestály a začínají se rozpadat na svazích, kde po staletí plnily protierozní funkci. Je to nyní obrovský problém na desítkách až stovkách hektarů. Jsem přesvědčený, že citlivý způsob obnovy stejnověkých starých porostů je mnohem přínosnější než jejich ponechání samovolnému vývoji a pozorování, co s tím příroda udělá.

Jak se díváte na chystanou novelu zákona o lesích? Souhlasíte s navrhovaným zkrácením obmýtí?

Domnívám se, že jde o rozumné opatření, vzhledem k rizikům, která s sebou přináší změna klimatu. V případě chřadnoucích porostů s vysokou citlivostí vůči škůdcům je výhodou mít možnost zkrácení obmýtí, začít dříve s obnovou a nedopustit fázi plošného rozpadu lesa. Nebojím se toho, že by to znamenalo, že najednou začneme těžit ve velkém lesy v 60 letech. V současné době máme minimální obmýtí 80 let a skutečný věkový průměr je 120–130 let. Je nutno zohlednit, že vysoké zastoupení a vysoká zásoba dospělých smrkových porostů na nepůvodních stanovištích je jedním z faktorů, který výrazně umocnil problémy s kůrovcovou kalamitou.

Jak hodnotíte nový právní rámec EU o monitoringu lesů?

Připravovaná směrnice EU Forest Monitoring Law je v současnosti nastavená spíše na využití dat národních inventarizací lesů, která ovšem nejsou plně harmonizována. Data ICP Forests by do monitoringu EU měla přispívat, ale nebudou jeho základním stavebním kamenem. Využití existujících sítí dává i ekonomický smysl, což lze aplikovat i na další směrnici, která se v současné době připravuje – evropskou směrnici o monitorování půd (EU Soil Monitoring Law). Ta sice není zaměřena jenom na lesy, ale lesy pokrývají velkou část Unie. Pro lesy zde už existuje harmonizovaný systém, který obsahuje soubor dat s 10–20letou

historií, a bylo by špatně vymýšlet pro lesní půdy něco jiného a začínat novou sérií měření. V tomto duchu již proběhla nějaká jednání a vypadá to celkem nadějně.

Co podle Vás nejvíce ohrožuje porosty v příštích 20–30 letech?

Klimatická změna je velké téma, které nám připraví ještě hodně překvapení, o tom nepochybuji. Nicméně si myslím, že v důsledku lesní porosty nejvíce ohrožují biotičtí škůdci. Pokud bychom uvažovali pouze zvyšující se teploty, občasné období sucha a teplotní zvraty, je většina našich dřevin, včetně smrku, poměrně odolná a má velkou ekologickou valenci. Průběh počasí může vést k postupnému chřadnutí dřevin, ale velké rychlé odumírání porostů bych si spojil s některým z našich známých škodlivých

činitelů, případně i s těmi, kteří ještě známe nejsou. Vidíme, co dokáže kůrovec. Byť nám za poslední tři roky klesají kůrovcové těžby, jsou pořád nejvyšší v historii do roku 2014. Kůrovcový základ je stále obrovský. Vidíme, jak vypadají jasanové, také se jedná o biotického škůdce – voskovičku jasanovou, známou spíše jako chalara. Jsou to právě biotičtí škodliví činitelé, kteří se dokážou rychle přizpůsobit novým podmínkám a způsobit odumření porostů na velké rozloze. Zatím ještě relativně daleko od našich hranic je invazivní háďátka borové. Byly pozorovány nové typy mšic na dubech. A je možné, že největší překvapení budou ta, se kterými vůbec nepočítáme.

Děkuji za rozhovor a přeji našim lesům, ať je takových překvapení co nejméně.
Ing. Marie Růžková, tajemnice SVOL

Stát chystá novelu zákona o požární ochraně

V polovině června předložilo Ministerstvo vnitra do meziresortního připomínkového řízení návrh novely zákona o požární ochraně č. 133/1985 Sb. Na dopady navrhovaných změn na vlastníky lesů poukázal SVOL v tiskové zprávě dne 13. 6. 2024 a ministerstvu zaslal k návrhu celou řadu připomínek. Jejich cílem bylo zmírnit navrhovaná omezení lesního hospodaření, za jejichž zajištění (umožnění) by navíc vlastníci lesa neměli mít nárok na odpovídající náhradu újmy. Ve stručnosti si dovoluji připomenout zásadní změny zákona, které novela navrhuje.

Podle důvodové zprávy je potřeba přijetí novely zákona vyvolána požárem v Národním parku České Švýcarsko, který lze vzhledem k jeho rozsahu v rámci přírodních podmínek ČR označit za bezprecedentní. V této souvislosti je však nepochopitelné, proč je působnost zákona rozšiřována na další velkoplošná zvláště chráněná území, konkrétně chráněné krajinné oblasti (CHKO), představující aktuálně v rámci ČR cca 23 % plochy lesů. Do budoucna se navíc bude výměra CHKO nadále zvyšovat (do konce roku 2024 mají být vyhlášeny nové CHKO Krušné hory a Soutok). SVOL proto navrhl zmenšení rozsahu území určeného k realizaci navrhovaných protipožárních opatření na první zóny CHKO, a to

v návaznosti na požadavky orgánů ochrany přírody na ponechávání lesních porostů samovolnému vývoji, resp. ponechávání mrtvého dřeva k zetlení. Podle názoru SVOL musí v případě třetích, ale i druhých zón CHKO, převažovat i v budoucnu běžné lesní hospodaření. Zajištění navrhovaných opatření ve všech zónách CHKO by navíc, vzhledem k potenciálně dotčené výměře lesa, představovalo neefektivně vynaložené finanční prostředky státu, popř. dalších zúčastněných subjektů.

Konkrétní novelou navržená protipožární opatření: protipožární předěl u souvislých lesních porostů nad 50 ha o minimální šíři 3 m, doprovázený 30 m pruhem lesa zbařeným do vzdálenosti 30 m

od předělu veškeré mrtvé dřevní hmoty i náletových dřevin, přístupné zdroje požární vody pro hašení rozmístěné pravidelně po 3 000 m, nepřetržitý monitoring v suchých obdobích roku k zajištění detekce požáru do 10 minut (pozn.: bez drahého sofistikovaného technického zařízení prakticky nelze zajistit), přístupné území určenými cestami vzdálenými od lesního porostu maximálně 500 m, jsou předimenzovaná nebo nerealizovatelná, nemluví o potřebě zajištění jejich pravidelné údržby.

Z pohledu vlastníků lesů novela zejména jednoznačně neřeší, kdo realizaci navrhovaných rozsáhlých protipožárních opatření skutečně provede a také uhradí. Pokud by to měl být stát prostřednictvím Ministerstva životního prostředí, tak ani takovéto řešení nepřichází bez příslušné dohody s dotčenými vlastníky lesa (včetně odpovídající náhrady újmy) v úvahu. Zohledněny by musely být zejména přístupnost (obhospodařovatelnost) dotčeného lesa, druhová, věková a prostorová skladba lesního porostu a bonita lesního stanoviště.

Navrhovaná pravidelná vzdálenost zdrojů požární vody a k hašení lesních požárů využitelných lesních cest je nepředstavitelná z důvodu složitých terénních podmínek lesních majetků a prostorově rozptýleného výskytu přirozených vodních toků. Budování jakýchkoliv budoucích zdrojů požární vody je reálné výhradně ve vhodných přírodních podmínkách na základě odborného (vodohospodářského) posouzení. Současná hasičská technika navíc umožňuje využít k hašení případných lesních požárů i vzdálenější vydatné zdroje vody.

Samostatnou problematikou řešenou v novele jsou tzv. určené lesní cesty, které mají mít šířku 3 m, průjezdnou výšku 4 m a únosnost 80 kN. Fakticky se tím zakládá povinnost vlastníků lesů zpevnovat např. i lesní svážnice, které podle platné ČSN 73 6108:2018 nejsou určeny pro celoroční ani sezónní provoz. Zejména zachování průjezdné výšky 4 metry je provozně nerealizovatelné. Vlastníci lesů příslušnou technikou, umožňující ořezy větví v takové výšce, vůbec nedisponují. Jednotky hasičského záchranné-

ho sboru přítomnou takovou techniku běžně mají a v případech snížené průjezdnosti určených cest, např. vlivem přirozeného růstu stromů či v důsledku mimořádné události ji mohou rychle a efektivně použít.

V souvislosti s připravovanou novelou se v Poslanecké sněmovně uskutečnil dne 6. 6. 2024 seminář „Bezpečná krajina z pohledu složek IZS ČR, správců liniových staveb a dopravy v kontextu negativních dopadů klimatické změny“. Dle pozvánky bylo cílem upozornit na těžce přístupné oblasti v krajinně pro složky IZS ČR, správce krajiny a další složky státní správy, mj. tedy i na problematiku vzniku požárů v krajinně v důsledku sucha. Jedním z přednášejících byl rovněž zástupce GŘ HZS ČR, zejména na jehož vystoupení SVOL v následné diskuzi reagoval řadou kritických připomínek.

V době přípravy tohoto příspěvku SVOL ještě nemá vypořádaní svých připomínek ze strany předkladatele návrhu novely k dispozici. O dalším vývoji budeme naše členy samozřejmě průběžně informovat.

Ing. Tomáš Dohnanský
11. 7. 2024

Stánek SVOL návštěvníky SILVA REGINY zaujal

Velkému zájmu návštěvníků se těšil stánek SVOL na Mezinárodním lesnickém a mysliveckém veletrhu SILVA REGINA, který se konal na brněnském výstavišti ve dnech 7.–11. dubna.

Tématy letošního veletrhu byly „Vývoj techniky a technologií v lesním hospodářství“ a „Ochrana lesa hospodařením, udržitelnost, reakce na klimatické změny a kůrovcovou kalamitu“.

SVOL realizoval svou účast na veletrhu za finanční podpory Ministerstva zemědělství a rozhodně se na veletrhu neztratil. Vhodným výběrem lokace stánku návštěvníci nemohli minout a ani přehlédnout. Za účelem propagace vznikla poutavá grafika, odkazující na činnost SVOL, ale také na důležitost hospodaření v lese. „Dostali jsme od návštěvníků stánku velmi

dobrou zpětnou vazbu jak na odborné materiály, tak na projekty, které vznikly pro širší veřejnost. To nás samozřejmě velmi těší,“ uvádí

tajemnice SVOL Marie Růžková. „Návštěvy jsme sice jednotlivě nepočítali, ale určitě mluvíme o řádově vyšších stovkách lidí, se kterými jsme s kolegy hovořili, protože bylo rozdáno více než 4000 ks informačních a vzdělávacích materiálů. Většina otázek směřovala k péči o lesy

TIP REDAKCE:

Podívejte se na video „Máme díky hospodaření v lese“ na našem YouTube kanálu, které rovněž vzniklo za účelem prezentace nestátních lesů na veletrhu Silva Regina za finanční podpory MZe.

a na stánek během své návštěvy veletrhu zavítal také ministr zemědělství Marek Výborný.“

Vlastníci lesa nejvíce ocenili aktualizovanou Příručku pro vlastníky lesa a komplexní materiál k využití veškerých dotačních programů. K dispozici bylo také zvláštní vydání Zpravodaje a Lesní noviny. Děti potěšilo lepoporelo Hravý průvodce lesem, Lesní pexeso i omalovánky a v rámci našeho koutku lesní pedagogiky si mohly vyzkoušet interaktivní úkoly. Díky podpoře projektu byl k dispozici také nový leták „Máme díky hospodaření v lese – Co dokáže hektar lesa“. Ten ocenili hlavně pedagogové od základních škol až po střední. SVOL se na Silva Regina věnoval dětem také na společném stanovišti lesní pedagogiky lesnických organizací. **Jana Divišová**

Postup implementace evropského nařízení o odlesňování EUDR

Aktuální informace ze semináře k EUDR na Ministerstvu zemědělství a z jednání pracovní skupiny ÚHÚL

Přetrvávající informační vakuum v otázce implementace evropského nařízení o odlesňování (EUDR), které má být použitelné již k 31. 12. 2024, měl pomoci odstranit seminář ÚZEL konaný dne 26. 6. 2024 na Ministerstvu zemědělství. V dopolední části vystoupili s prezentacemi k tématu ředitel odboru MZe Tomáš Krejzar, ředitelka jablonecké pobočky Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Jana Čacká a vedoucí oddělení GIS na pobočce ÚHÚL Stará Boleslav a specialista EUTR/EUDR Jan Ďoubal.

Informace ze semináře na MZe

Na úvod bylo konstatováno, že ačkoliv sílí tlak ze strany některých zemí a organizací v EU i ve světě, požadované odložení účinnosti se nejeví jako reálné. Důvodem je zejména nutnost urychlené změny nařízení, která se však vzhledem k nedávným volbám do europarlamentu i blížící se použitelnosti nařízení nemůže stihnout.

Nutným předpokladem použitelnosti nařízení je však zprovoznění informačního systému k administraci prohlášení o náležitě péči ze strany Evropské komise. Testovací provoz pro širší veřejnost byl ale již ukončen a systém je dále připravován bez její účasti. Opožděně se rozběhla také tvorba tzv. aplikačního rozhraní (API) k hromadnému (automatizovanému) předávání dat mezi informačními systémy.

Ještě horší situace je v případě tzv. benchmarkingu, tj. kategorizace zemí s nízkým, standardním nebo vysokým rizikem, které k datu použitelnosti zřejmě nebude vůbec k dispozici. Od příslušného rizika se přitom odvíjí povinné procento kontrol i případná možnost zjednodušení náležitě péče. K datu použitelnosti EUDR tedy budou všechny země s vysokou pravděpodobností zařazeny do standardního rizika.

K provedení některých částí nařízení, zejména určení přísluš-

ných orgánů a jejich kompetencí a upřesnění typu a výše sankcí, se připravuje novela zákona č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh. Aktuálně bylo ukončeno meziresortní připomínkové řízení a novela byla postoupena do legislativní rady vlády. Hlavním příslušným orgánem v ČR bude tzv. Národní lesnický institut, což je nový název pro ÚHÚL. Jako velmi problematické se ale jeví financování a personální zabezpečení nových úkolů této instituce.

Převážně teoretické informace z prezentací přednesených na uvedeném semináři lze ve zhuštěné podobě najít na webových stránkách www.uhul.cz v sekci **Naše činnost/EUDR/Více o nařízení EU proti odlesňování/ pod odkazem Podrobnosti o Nařízení EU proti odlesňování**. ÚHÚL dále připravil tři audioprezentace (Podstata nařízení EU proti odlesňování, Dotčené produkty a subjekty, Povinnosti hospodářských subjektů a obchodníků), které lze najít na www.uhul.cz v sekci **Naše činnost/EUDR/Aktuálně v EUDR** pod odkazem **Nové audio prezentace**. Nejobsáhlejší materiál jsou **FAQs Evropské komise** v českém jazyce, které k danému tématu obsahují 86 otázek a odpovědí a jsou dohledatelné pod odkazem [**ads/Casto_kladene_otazky_8_3.pdf**. Netrpělivě se však čeká na jejich aktualizaci na základě dotazů z praxe. Ještě důležitější pro aplikaci budou tzv. vodítka EK, která by měla podrobněji vysvětlit jednotlivá ustanovení nařízení. Tato měla být původně k dispozici do konce června, nyní se jejich vydání předpokládá až v září 2024. Co se týče případných dotazů vlastníků lesů v ČR k EUDR, tak tyto lze zasílat na adresu \[eudr@uhul.cz\]\(mailto:eudr@uhul.cz\).](https://www.uhul.cz/wp-content/uplo-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Nutno konstatovat, že ačkoliv se všichni přednášející velmi snažili, na celou řadu nejasností dosud sami neznají odpověď. To bylo patrné zejména v odpolední části, kdy se konala panelová diskuze zástupců konkrétních hospodářských subjektů, obchodníků a příslušných orgánů k aktuálnímu stavu přípravy na vybrané povinnosti EUDR. Z oblasti lesnictví a dřevozpracujícího průmyslu se jí zúčastnili zástupci Lesů ČR (J. Svoboda), SVOL (T. Dohnanský) a Wood&Paper (J. Týmraček). V diskusi moderované ředitelem ÚHÚL se účastníci postupně vyjadřovali k nejdůležitějším tématům EUDR. Z pohledu vlastníků lesů jsou jimi zejména: okamžik, kdy dochází k uvedení dříví na trh, dále určení jednotky prostorového rozdělení lesa a množství dříví, které budou uváděny do prohlášení o náležitě péči a konečně možnosti zajištění geolokalizace podle velikosti lesního majetku.

Jak ze semináře, tak i z panelové diskuze byl učiněn audiozáznam, který je k dispozici pod odkazem <https://agronavigator.cz/video-webinare/lesnictvi>. V rámci téměř dvouhodinové panelové diskuze si lze dohledat odpovědi jednotlivých účastníků na

konkrétní vnesené dotazy (reakce zástupce SVOL je v čase 18:09, 34:35, 42:23 a 59:05).

Informace z jednání pracovní skupiny ÚHÚL k implementaci EUDR v lesním hospodářství ČR

Vedle uvedeného semináře je nutno zmínit ještě založení pracovní skupiny ÚHÚL k implementaci EUDR v rámci lesního hospodářství ČR. Na úvodním jednání bylo zejména připomenuto, že nařízení řeší nejen odlesňování (v ČR nepříchází vzhledem k účinné legislativě v úvahu) a degradaci lesa (v ČR prakticky také nehrozí), ale také legalitu těžby (období EUTR, tj. týká se nejen dodržování lesního zákona, ale např. i zákona o ochraně přírody a krajiny). Jako výhoda se naopak jeví skutečnost, že ze strany Evropské komise není řešena velikost pozemku. Prakticky tak lze těžbu vázat na celý lesní hospodářský celek (LHC) či nejmenší trvalou jednotku prostorového rozdělení lesa (porostní skupinu, etáž), v úvahu je však nutno vzít rozdílné riziko znemožnění obchodu se dřívím z LHC, resp. z porostní skupiny v případě zjištěného pochybení při uvádění dříví na trh.

Při importu dříví k tomu ještě přistupují celní předpisy a kompetence celního úřadu. V případě exportu dříví zase nelze vyloučit různé výklady nařízení či různé prováděcí právní předpisy jednotlivých členských zemí, na jejichž základě mohou hrozit až drakonické sankce či náhrady škod subjektům poškozeným v rámci dodavatelského řetězce.

Na jednání bylo dohodnuto, že ÚHÚL připraví modelové scénáře uvádění dříví na trh (způsoby a postupy obchodu se dřívím s určením

okamžiku přechodu vlastnictví ke dříví), které byly požadovány některými členy pracovní skupiny. Dále ÚHÚL souhlasil s požadavkem SVOL na další spolupráci na postupech pro malé vlastníky a jejich OLH. Jedná se např. o aktualizaci stávajícího vzoru systému náležité péče pro EUTR, popř. i plnou moc pro zplnomocněného zástupce splňujícího povinnost podání prohlášení o náležitě péči namísto těchto vlastníků. Současně je ÚHÚL připraven poskytnout jim technickou pomoc pro naplnění povinnosti geolokalizace prostřednictvím mapového portálu ÚHÚL.

Kladně byl přijat návrh SVOL na zapojení softwarových firem nabízejících výrobní SW v lesním hospodářství ČR do testování aplikačního rozhraní (výměnným formátem pro data s geolokalizací bude GeoJson). Dále bylo na jednání zmíněno zprovoznění EU Forest Observatory, v rámci které lze porovnávat satelitní snímky k datu 30. 12. 2020 s aktuálními snímky z celého světa. Diskutovány byly rovněž možnosti podpory odložení účinnosti nařízení ze strany jednotlivých členů pracovní skupiny.

Na druhé jednání pracovní skupiny již ÚHÚL připravil požadované modelové scénáře uvádění dříví na trh s návodem na vypořádání se s povinnostmi nařízení, ke kterým nebyly ze strany členů skupiny vneseny zásadní připomínky. Jednání pokračovalo informacemi o činnosti EK a testování informačního systému, resp. příslušného aplikačního rozhraní. V této oblasti však dosud nedošlo k zásadnímu posunu. O dalším vývoji budou členové pracovní skupiny ze strany ÚHÚL průběžně informováni.

Ing. Tomáš Dohnanský, SVOL

Představujeme tým SVOL obchodní s. r. o.

Již druhým rokem funguje společnost SVOL obchodní s. r. o., kterou založilo Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR z podnětu svých členů za účelem zajištění systému společného obchodu se dřívím a případně i dalších komodit. Cílem je zajistit pro nestátní vlastníky lesů co nejhodnější podmínky na trhu. Společnost je spolehlivým a zajímavým partnerem pro velké i malé vlastníky lesa. Dokáže zkompletovat dodávku dříví od více vlastníků a pomáhá s prodejem dříví a maximálním zhodnocením i těm nejmenším.

Chod společnosti zajišťuje poměrně malý tým pracovníků, kteří jsou vždy ochotni a připraveni řešit požadavky vlastníků lesů. Tým vede zkušený manažer Ing. Petr Král, který kromě funkce jednatele společnosti zajišťuje obchodní aktivity v oblasti jižních a východních Čech (více viz rozhovor v čísle 48). V krátké anketě představujeme také ostatní pracovníky SVOL obchodní, jejich předchozí pracovní zkušenosti, co je přilákalo pracovat v nově vznikající společnosti, jak hodnotí uplynulý rok a jakým zájmem či koníčkem se věnují ve svém volném čase.

www.svolobchodni.cz

Jana ROLNÍKOVÁ
Fakturantka

Vzdělání: středoškolské odborné s maturitou

Předchozí pracovní zkušenosti: odborný referent, fakturantka, celní deklarantka, disponent logistiky a účetní

V předchozím zaměstnání jsem pracovala ve společnosti spravující městské lesy, která je dlouholetým členem SVOL. Když jsem z této společnosti odcházela a dozvěděla se o volné pozici fakturantky u nově vznikající obchodní společnosti SVOL, byla to jasná volba. Vždy jsem měla ráda přírodu a svojí práci jí snad trochu pomáhám. Starat se o lesy by mělo být důležité pro každého.

Uplynulý rok hodnotím kladně, podle mého názoru se naší společností daří a pracovat v ní mě baví.

Ve volném čase se věnuji rodině, cestě a procházám se psy v přírodě.

Ing. Lukáš TOBOLA
Obchodní zástupce pro oblast Moravy a Vysočiny

Vzdělání: magisterské studium na VŠPP v Ostravě, obor Ekonomika a management

Předchozí pracovní zkušenosti: cca 20 let praxe v obchodu s dřívím

Co mě přilákalo pracovat v nově vznikající společnosti? Jednoznačně nová zkušenost v obchodování s dřívím v nově vznikající a rozvíjející se společnosti. O činnosti organizace SVOL vím již řadu let. Oslovila mě myšlenka společného obchodu, která dává členům SVOL další novou přidanou hodnotu.

V uplynulém roce se mi podařilo osobně potkat a navázat kontakty s mnoha členy SVOL a nastavit řadu odbytových možností podle jejich potřeb.

Ve volném čase se věnuji rodině, cestování, cyklistice a práci na zahradě.

Janka ŠÍŠKOVÁ
Fakturantka

Vzdělání: středoškolské odborné s maturitou

Předchozí pracovní zkušenosti: prodejce vozů
Chtěla jsem změnu, dlouhá léta jsem pracovala ve stejném oboru. Pozice fakturantky byla pro mě výzva. Práce mně oslovila z důvodu docházkové vzdálenosti od domova a malého pracovního týmu, kde se všichni znají a mohou se na sebe spolehnout. O SVOL jsem předtím vůbec neslyšela.

Uplynulý rok byl pro mě náročný, pochopit všechno kolem dřeva. Sortimenty, druhy dřevin, zkratky pro dané dřeviny, tloušťky

K mým koníčkům patří příroda, bylinky, psi a focení.

Bc. Pavel ZOUHAR
Obchodní zástupce pro oblast západních, severních a středních Čech
Vzdělání: vysokoškolské, bakalářské studium v oboru Cestovní ruch

Přes logistiku a dopravu (logistik – plánovač, kontrolor zásobování ...) převážně v oboru automotive jsem se dostal k práci dispečera kamionové dopravy se dřevem a z části k odbytu dřevní hmoty.

Do SVOL obchodní mě přilákala vize nově vznikající společnosti, kde se budu plně věnovat obchodu se dřevem. Práce mě oslovila svou rozmanitostí, chutí poznávat nové lidi a obchodní partnery, a hlavně chci rozvíjet své dosavadní zkušenosti nasbírané v tomto zajímavém oboru. O SVOL jsem předtím slyšel, protože můj předchozí zaměstnavatel – velká akciová společnost v tomto oboru – je členem Komory soukromých lesů.

Uplynulý rok byl náročný z pohledu nastavení všech procesů a chodu firmy. Na to, že firma začala obchodovat od 1. dubna a zrovna ne v lehkém období, hodnotím objem zobchodovaného dřeva v předchozím roce pozitivně.

Ve svém volném čase se snažím věnovat hlavně rodině a dvěma psům. Mám rád turistiku, výlety do přírody a focení. Rekreačně hraji nohejbal a stolní tenis.

Invazní druhy – riziko pro lesní hospodářství

Nepůvodním druhům je v současnosti věnována velká pozornost ze strany vědců, Evropské unie i orgánů státní správy, neboť mohou představovat hrozbu pro místní ekosystémy včetně lesů. Mezi příčiny stále rostoucího počtu zavlečených druhů patří především mezinárodní obchod a pohyb osob. Přezívání cizokrajných druhů mimo původní areál často podporuje i změna klimatu. V případě lesního hmyzu se jedná např. o obchod s živými rostlinami a přepravu dřeva (zpracovaného i nezpracovaného) a dřevěného obalového materiálu. Většina nepůvodních druhů nemá z hlediska lesního hospodářství znatelnější význam, což však často neplatí pro invazní druhy, tj. skupinu nepůvodních druhů, jež se dokáží rychle adaptovat a na nových územích nekontrolovatelně šířit. Příčinou jejich populačního růstu bývá i absence přirozených nepřátel. Důsledky jejich přítomnosti často vyúsťují ve sníženou odolnost porostů a následné ekonomické škody.

Síťnatka dubová (Corythucha arcuata)

Příkladem rychle se šířícího druhu, jenž na sebe pozornost v Česku upoutal poprvé v loňském roce, je síťnatka dubová (Hemiptera: Tingidae). Tato drobná ploštice s původním výskytem v Severní Americe byla v Evropě poprvé zaznamenána v roce 2000 (Itálie) v Česku pak v roce 2019. Její výskyt byl až do roku 2022 znám pouze z jihovýchodní Moravy. Vloni byla nalezena též na střední Moravě a na Královéhradecku. Letos byla zaznamenána také v okolí Roudnice nad Labem. Šíření síťnatek na delší vzdálenosti probíhá pomocí dopravních prostředků, což vysvětluje její nesouvislý výskyt a rychlost obsazování nových území. Na rozdíl od mnoha jiných nepůvodních druhů je síťnatka dubová dobře přizpůsobena k přezívání středoevropských zim.

Popis druhu, životní cyklus

Síťnatka dubová je drobná ploštice o velikosti 3-3,5 mm. Mléčně bílá, krajkovitá křídla dospělci mají obdélníkový tvar a hnědé skvrny. Oválné nymfy jsou bezkřídle, hnědé až černé, s bílými skvrnami, jejich velikost nepřesahuje 2 mm. Hnědá vajíčka dosahují velikosti cca 0,5 mm. Přezimující dospělci se během května přemisťují na listy, na jejichž spodní stranu samičky kladou vajíčka (často ve shlucích). Vylíhlé nymfy se rovněž zdržují na spodní straně listů. Vývoj trvá 4-6 týdnů. Nejvhodnější podmínky pro vývoj nastávají při teplotách vzduchu mezi 30-33 °C. V Evropě má během roku 2 až 3 generace. Dospělci zimují na chráněných místech, tj. ve štěrbinách kůry, větví, v mechu apod.

Ohrožení stromů, příznaky napadení

Napadá především duby, všechny druhy včetně kříženců, kromě dubu červeného. Zejména opakované sání může zhoršit zdravotní stav hostitele, rovněž může zvyšovat náchylnost k napadení dřevin dalšími škůdci a chorobami. Důsledkem silného napadení je předčasný opad listů a odumírání koncových větví. Pozorování z provozu uvádějí i předčasný opad žaludů, nelze tedy vyloučit výrazný dopad na produkci semen. V důsledku sání vznikají na spodní straně listů zpočátku malé tmavé skvrny, jež se později rozšiřují a spojují. Na horní straně listů jsou již od června či července patrné šedožluté chlorotické skvrny bez ostrého ohraničení. Neobvyklé zbarvení listů je nápadným znakem upozorňujícím na výskyt síťnatek. Na spodní strany listů jsou patrné

shluky vajíček, zejména však nahromaděné exkrementy ve tvaru černých kapiček.

Možnosti obrany

Možnosti obrany jsou v současné době velmi omezené. Z Evropy doposud nejsou známi přirození nepřátelé s prokazatelným vlivem na velikost populace. Z jižní Evropy však existují poznatky o zvyšujícím se zastoupení entomopatogenních hub v populaci síťnatek. Rovněž je známo, že ploštice méně napadají listy pokryté padlím dubovým (*Erysiphe alphitoides*). Možnosti chemické obrany jsou vzhledem k přítomnosti ploštic na spodní straně listů a rychlému znovu osídlování ošetřených stromů velmi omezené. Lesní ochranná služba proto v letošním roce testuje možnosti využití systémově působících látek s insekticidním a repelentním účinkem. V zahraničí již započaly práce na vývoji biopreparátů, jejichž výhodou je nižší dopad na necílové druhy živočichů.

Lokálně lze využívat tendence síťnatek zimovat ve štěrbinách a na vybraných místech (např. významné porosty) umísťovat desky z vlnité lepenky, do nichž ploštice ochotně zalézají. Kartony je nutné před koncem zimy spálit. Vhodná je kontrola přiváženého sadebního materiálu i kontrola ošacení a automobilů přejíždějících z napadených lesů do míst, kde výskyt síťnatek doposud nebyl potvrzen. Samozřejmostí je výsadba kvalitních sazenic, jež obecně lépe odolávají stresu.

Síťnatka dubová je na území Česka stále velmi málo prozkoumána, poznatky získané v jižní Evropě nemusejí vzhledem k odlišnosti v klimatických a dalších podmínkách prostředí být obecně přenositelné. Její výskyt je doposud málo zmapován. Lesní ochranná služba proto uvítá informace o výskytu síťnatek, stejně jako jakékoli provozní poznatky o jejich škodlivosti, ekologických vazbách apod. Krátké video o síťnatce dubové lze shlédnout na <https://www.vulhm.cz/video-los/>. V Česku se může setkat také s rovněž invazní, na platany vázanou, síťnatkou platanovou (*Corythucha ciliata*). Na rozdíl od s. dubové má i hygienický význam, neboť může způsobovat mírné podráždění kůže.

Kůrovci Příčiny šíření

Kůrovci (Coleoptera, Curculionidae: Scolytinae) patří k nejčastěji zavlekaným cizokrajným hmyzím druhům na nová území. Důvodem snadného transportu na velké vzdálenosti je kromě příčin uvede-
ných výše i způsob jejich vývoje,

kdy naprostou většinu svého života tráví skrytě pod kůrou dřevin, ve dřevě, v semenech či plodech rostlin. Nejčastěji jsou transportovány jak ve vlastních obchodovaných produktech, jako jsou potraviny (např. semena, ovoce apod.), rostliny pro pěstování, výrobky ze dřeva a podobně, nebo v obalových materiálech jiných komodit (palety, ochranné obaly zboží, dřevěné výztuhy apod.). Významnou úspěšností při introdukci se vyznačují druhy ze skupiny tzv. „ambrosiových“ brouků. Nejčastěji jde o druhy ze skupiny Xyleborini, vyvíjející se ve dřevě. U těchto druhů je velmi časté příbuzenské množení (inbreeding) a některé druhy se

Dryocoetes himalayensis

Příznaky napadení drtíčkem štíhlým (*Gnathotrichus materiarius*)

mohou rozmnožovat partenogeneticky. Samička tak k úspěšnému založení nové populace již nepotřebuje setkání se samečkem, což podstatně usnadňuje kolonizaci nového území. Požerák zakládá samotná samička, přičemž prostředí požerku inokuluje sporami hub přenášenými ve speciálně anatomicky utvářených orgánech (mykangliích). Potomstvo se živí výhradně těmito houbami, což činí brouky méně náročnými co do výběru hostitelské dřeviny a usnadňuje jim zdomácnění na novém území.

Zaznamenané druhy

V posledních letech byla zaznamenána introdukce celé řady takových druhů, za všechny je možno jmenovat nově zjištěné druhy v Evropě, např. *Cyclorhipidion distinguendum*, *C. pelliculosum*,

C. bodoanum, *Anisadrus maiche*, *Xyleborinus attenuatus*, *Xylosandrus germanus*, *X. crassiusculus*, *X. compactus*, *Xyleborus ferrugineus*, *X. bispinatus*, *Gnathotrichus materiarius*, *Trypodendron laeve* a další. Některé ze jmenovaných druhů v Evropě známe již řadu desetiletí, jiné byly objeveny zcela nedávno. V současnosti byl dokonce na základě introdukovaných exemplářů zachycených ve Španělsku a Francii popsán nový druh pro vědu, *Amasa parviseta* (Knížek and Smith, 2024), původem z australské oblasti. Mnoho dalších druhů bylo detekováno při karanténních kontrolách v místech vstupu na nová území (přístavy, letiště apod.), naštěstí většina těchto druhů není posléze zjišťována jako druhy zdomácnělé. Zajímavostí je, že v podstatě žádný z nově zdomácnělých druhů nebyl předem detekován právě při karanténních kontrolách, což platí pro všechna území světa. Výskyt těchto druhů je dokládán až na základě

Spodní a svrchní strana listu napadeného síťnatkou dubovou

jejich odchytů ve volné přírodě. Je zjevné, že zásadním zdrojem nově se šířících druhů jsou východní oblasti Pacifiku, orientální, australský a pacifický region. Zachycení severoamerických druhů v Evropě, které v tamním domácím prostředí patří k výrazným lesním škůdcům (zástupci rodů *Ips* a *Dendroctonus*), je naštěstí méně časté. Žádný z těchto druhů prozatím v Evropě nezdomácněl. Pro území Česka je možno jmenovat následující již introdukované zdomácnělé druhy kůrovců: *Cyclorhipidion bodoanum*, *Xyleborinus attenuatus*, *Xylosandrus germanus*, *Xyleborus pfeilli*, *Gnathotrichus materiarius*, *Dryocoetes himalayensis*. Nelze opominout lýkožrouta severského (*Ips duplicatus*), jenž momentálně patří k nejinvaznějším kůrovcům a díky svému plošnému rozšíře-

ní se výrazně podílel na nedávné kůrovcové kalamitě. Ke druhům přirozeně se rozšiřujícím, zejména v důsledku změn klimatu, je možno řadit v nedávné době nově zjištěné druhy na našem území, jako např. *Phloeotribus caucasicus*, *Pityophthorus balcanicus*, *Orthotomicus robustus*, *Scolytus koenigi*, *Liparthrum bartshcti*. Na území Čech se rozšířil lýkožrout borový (*Ips sexdentatus*). Ačkoliv většina těchto druhů patří ke druhům vysoce expanzním, invazním, nepůsobí doposud nikde významné hospodářské škody. Nicméně je třeba věnovat pozornost např. druhům drtíček štíhlý (*Gnathotrichus materiarius*), *Scolytus koenigi* a *Dryocoetes himalayensis*. Prvně jmenovaný je v současnosti rozšířen prakticky po celém území Česka, na některých lokalitách velmi početně. Jedná se ambrosiový druh kůrovce schopný vývoje ve dřevě různých jehličnanů, často napadá např. borovici lesní. Dospělci žijí monogamně v požerku tvořeném vstupní chodbou zabíhající do dřeva, z níž vystupují larvální chodby. Nejpatrnějším příznakem napadení jsou hromádky světle zbarvených drtinek na povrchu kmene, které se velmi podobají drtinkám od dřevokazů čárkovaných. Ochrana ani monitoring nejsou zavedeny. Pro účely orientačního monitoringu lze využít feromonový odpárník ACUWIT. *Dryocoetes himalayensis* se vyvíjí pod kůrou ořešáků, kdy napadá oslabené stromy, vizuálně jinak nepoškozené a dokáže tak působit jako mortalitní faktor. *Scolytus koenigi* se vyvíjí pod kůrou javorů a potenciálně by mohl ohrožovat tuto jinak škůdci téměř opomíjenou dřevinu. Zcela jistě lze v nejbližší době očekávat výskyt i dalších druhů kůrovcovitých.

Hospodářský význam, ochrana lesa

Jak již bylo řečeno, prozatím se introdukované a invazní druhy kůrovců nejeví z hospodářského hlediska výrazně škodlivě. Nicméně právě posledně jmenované tři druhy by se snadno takovými druhy mohly stát. Jednak svou výrazně se navyšující abundancí a rozšířením, a jednak svou novostí v naší fauně a vazbou na živné rostliny. Kůrovci využívají ke svému působení vztah s přenášenými houbami, což může být zásadní faktor zhoršující zdravotní stav hostitelských stromů. Prozatím se proti těmto druhům nevyužívají žádná speciální obranná opatření. Výzkum jejich bionomie i případných možností obrany je na počátku. Prozatímní účinnou metodou jsou preventivní opatření, kontrola zdravotního stavu a asanace již napadeného, nebo k napadení vhodného materiálu.

RNDr. Adam Véle, Ph.D.

Ing. Miloš Knížek

RNDr. Petr Doležal, Ph.D.

www.vulhm.cz, los@vulhm.cz

Příspěvek vznikl za podpory

Ministerstva zemědělství v rámci smlouvy na zajištění Lesní ochranné služby.

Informace ze semináře Nepasečné hospodaření v lesnické praxi

Ve dnech 12.–13. června se v Květné na Svitavsku uskutečnil první ze série seminářů organizovaných ČSOP Vlašim ve spolupráci s Pro Silva Bohemica v rámci projektu „Vzdělávání pro odolné lesy“ s názvem „Nepasečné hospodaření v lesnické praxi“. SVOL je partnerem projektu. Obsahem seminářů je vzdělávání lesních hospodářů, vlastníků lesů i osvěta veřejnosti v tématu stability lesů v rámci očekávané klimatické změny. Semináře využívají stávajících lesních exkurzních objektů jako příkladů dobré praxe. Součástí dvoudenní akce je vždy odborná přednáška včetně diskuze k danému tématu.

První seminář zmíněné série se pod vedením odborného lesního hospodáře Milana Hrona konal na dvou převážně nepasečně hospodařících obecních lesních majetcích v lokalitách Údolí Jalového potoka (obec Čistá) a Dolní les (obec Kamenná Horka). Zásadním opatřením k minimalizaci rizik klimatické změny je zde přestavba stávajících lesních porostů k podpoře nepravidelné vertikální a horizontální struktury a změna dřevinné skladby směrem k pestré směsi stanovištně odpovídajících dřevin.

V případě lesního majetku obce Čistá byly k vidění lesní porosty v přestavbě trvající již více než 20 let. Jedná se o lesní majetek v přírodní lesní oblasti č. 31 (Českomoravské mezihoří) o celkové výměře cca 156 ha tvořený z několika prostorově rozptýlených lesíků, z nichž největší je právě Údolí Jalového potoka (cca 50 % plochy majetku). Tato část se nachází v nadmořské výšce 400–450 m ve 4. lesním vegetačním stupni, převážně na kratších svazích s převažující severozápadní až jihovýchodní expozicí. Průměrná roční teplota je 7,7 stupňů Celsia, průměrné roční srážky činí 750 mm. V podloží převažují křídové sedimenty s vložkami přeměněných hornin, pomístně s hlinitými překryvy a aluviálními náplavy. Z půdních typů převažuje kambizem typická mezotrofní. Geobotanicky převažují květnaté bučiny. Z hospodářských souborů (HS) výrazně převažuje HS č. 45 (Hospodářství živých stanovišť středních poloh) s téměř 75 % plochy s převahou smrkového porostního typu (51 %). Stanovištně převažují soubory lesních typů 4S, 4B a 4H.

Věková skladba je nevyrovnaná, výrazně více je nejmladších a nejstarších věkových stupňů. Vedle hlavní hospodářské dřeviny smrku (61 % plochy a 68 % zásoby) jsou více zastoupeny borovice (7 % plochy), dub (6 %) a buk (5 %), v jednotlivých % dále jasan, který masivně odumírá vlivem choroby, lípa, jedle, olše, klen, modřín a bříza. Bonity dřevin odpovídající živnosti stanovišť. Na majetku jsou vylišeny fenotypově hodnotné porosty kategorie B pro dřeviny smrk, jedle a borovice.

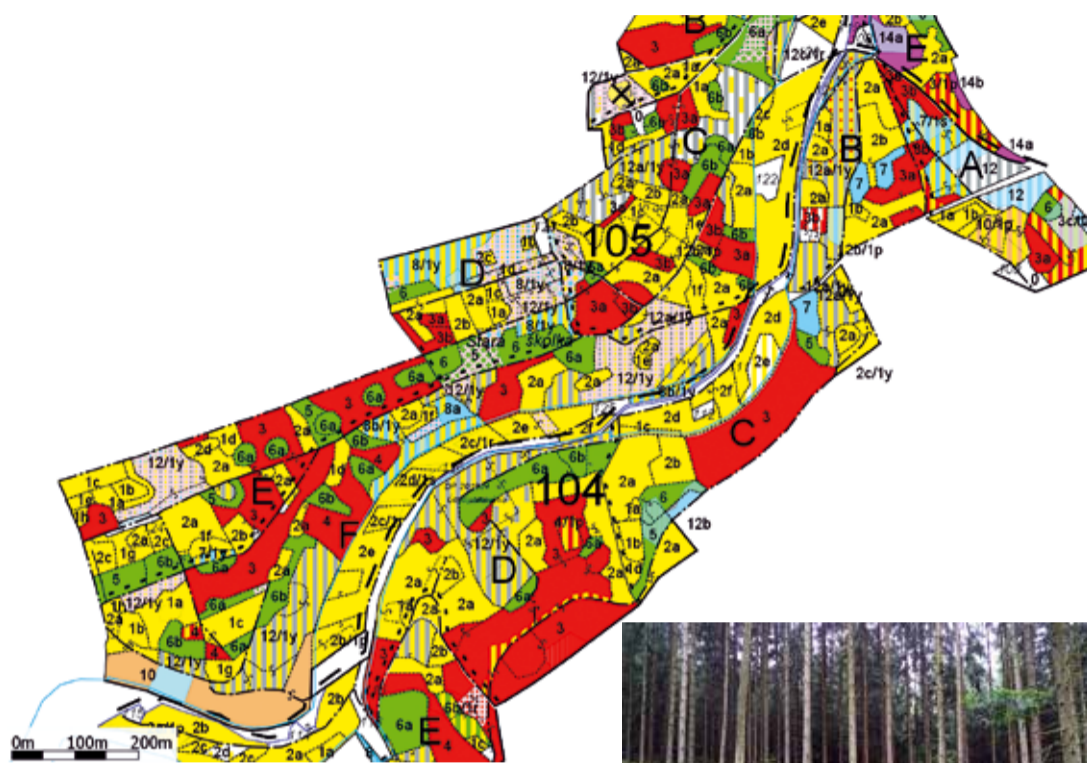
Vedle běžných rámcových směrnic hospodaření (RSH) byly pro majetek zpracovány rovněž dvě speciální (velmi podrobné) RSH

pro přestavbu, a to pro lepší (bohatší) a horší (chudší) edafické kategorie, diferencované dále podle porostních typů, které jsou pro vhodné podmínky považovány za „jízdni řád“ hospodaření. V tzv. ekologické mapě jsou potom stanoveny konkrétní porostní skupiny, kde již bude hospodařeno pouze nepasečným způsobem (odd. 101, dílce 104D, E, F). V porostech, kde podmínky ještě neumožňují hospodaření podle „přestavbových“ RSH (zejména v menších lesících v zemědělské krajině), bude hospodařeno i nadále podle „klasických“ RSH.

Co se týče vlastního hospodaření, tak již více než 20 let je na majetku obce uplatňován systém vytváření věkové, výškové, tloušťkové a druhové diferencovaných porostů s perspektivou jejich přechodu k výběrného hospodářského způsobu. Zejména na náhorní plošině nad údolím potoka je cíleně ve formě předsunutých náseků, ale i v důsledku nahodilých těžeb, prováděna přeměna druhové skladby na světlomilné listnaté porosty jako výsledek kombinace umělé a přirozené obnovy. Cílem nepasečného hospodaření je vytvoření jemnější mozaiky různých stáří dřevin, ideálně ve formě hloučků až skupin s výplní přípravných (pomocných) dřevin.

Výchovné zásahy jsou prováděny v odpovídající intenzitě, v nejmladších porostech s regulací druhové skladby v horních etážích, ale se zachováním trvalé účasti přípravných (pomocných) dřevin. Ve starších porostech se výchovné zásahy z důvodu ohrožení větrem provádí ve slabší intenzitě dle stavu a možností porostů s pozvolným přechodem na úroňové zásahy s cílem zvýšení jejich odolnosti. Snahou je vytvořit již ve středním věku podmínky pro vznik dalších etáží.

Obnova lesa je prováděna kombinací zdravotního a zralostního jednotlivého výběru s cílovými tloušťkami dle jednotlivých dřevin (smrk 50 cm, JD 70 cm, BO 40 cm a BK 60 cm), které však nejsou uplatňovány paušálně. Snahou je maximální využití zmlazení dřevin cílové dřevinné skladby včetně smrku, které je uvolňováno skupinovitě. Smrk je v podmínkách klimatické změny uvažován v krajním případě i jako dočasná krycí dřevina. Stávající způsob obnovy vede k výraznému nadbytku poros-

Dostavující se přirozená obnova smrku a jedle v porostní skupině 104 D6a

Domýcení horní etáže nad zmlazením v porostní skupině 105 C12a/1y

Starší přirozené zmlazení v porostní skupině 105 C2a

tů 1. věkového stupně z přirozené obnovy, tj. nárůstu ploch zejména smrkového zmlazení v etážích pod mateřským porostem. Během minulého decennia bylo vykázáno cca 22 ha smrkových porostů 1. věkového stupně (72 % plochy prvního zalesnění). Daří se i přirozená obnova jedle, zejména na SZ svahu v dílci 104D, kterou je však nutno pomístně ochraňovat nátěrem proti zvěři.

V menší míře je prováděna umělá obnova ploch po nahodilých těžbách, popř. rekonstrukcích, zejména listnatými dřevinami v oplocenkách (v minulém decenniu dub 2,63 ha, buk 1,81 ha, klen 1,52 ha). Samozřejmostí je trvalá snaha o udržení únosných stavů spárkaté zvěře. Ve vzniklých mezerách mezi zmlazením je uvažováno o individuálním vnosu vzácnějších MZD, resp. plošném doplňování MZD.

Na ploše lesního majetku se dále nachází demonstrační objekt (DO) Pro Silva Údolí Jalového potoka a demonstrační plocha (DP) v dílci 104 D o rozměrech 100x100 m, vyznačená v mapách i v terénu na stromech, jejíž součástí jsou porosty myšního,

středního i mladšího věku včetně zmlazení smrku a jedle. Posláním DO je prezentovat možnosti trvalé a bezpečné produkce menšího obecního lesního majetku. Na DP je periodicky prováděno přesné měření s cílem sledovat reakci jednotlivých stromů i porostu na provedená hospodářská opatření (obnovní i výchovnou těžbu). Zásadním výstupem měření je běžný přírůst stromů a celkový běžný přírůst porostu, k němuž by mělo hospodaření v nepasečném lese dlouhodobě směřovat. Periodicita měření odpovídá návratné době těžebních zásahů (5 let). V porostech je převážně prováděna kombinace negativního výběru neperpektivních jedinců a pozitivního výběru k podpoře cílových stromů.

Celý lesní majetek je certifikován v systému FSC, část porostů je zařazena mezi lesy s vysokou ochrannou hodnotou (VOH 1-6). To zejména znamená vyšší podíl MZD při obnově (zde ekologicko-stabilizačních dřevin), omezení velikosti holé seče, ponechání části stromů na dožití, zvýšení podílu mrtvého dříví, omezení využití biomasy na části stanovišť a tvorbu

tzv. ekologické mapy (zachycuje referenční plochy v přirozeném stavu, lesy s VOH, mokřady, prameniště, tůně, vodní toky a plochy, přirozená bezlesí a další ekologicky hodnotná či citlivá území). Vedena je také evidence výskytu zvláště chráněných a ohrožených druhů.

Shrnutí:

Stávající hospodaření na daném lesním majetku vykazuje vedle vysokého podílu přirozené obnovy (více než 70 %) a dodržování zákonného podílu MZD i přiměřenou výši nahodilých těžeb (v minulém decenniu cca 41 %). Průměrná maximální těžba dle LHP sice činí cca 12 m³ b.k./ha, v minulém decenniu však byl etát vytěžen pouze ze 66 %. Důvodem, vedle nutnosti méně intenzivních zásahů v málo rozpracovaných smrkových porostech, je zejména nenormální věková skladba lesního majetku. V případě dotěžování etátů dle LHP by došlo v následujících decenních k výraznému poklesu myšních těžeb. I přes toto zašetřování myšních porostů je dosahováno velmi dobrých hospodářských výsledků.

Ing. Tomáš Dohnanský, SVOL

Jednotné environmentální stanovisko a související změna lesního zákona

JUDr. Ing.
Martin Flora, Dr.
advokát

Dne 1. 1. 2024 se náš právní řád rozrostl o nový institut – jednotné environmentální stanovisko (JES). Základním předpisem, jenž JES definuje a stanoví pravidla pro jeho využití, je zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku (ZJES); ten právě uvedeného dne nabyl účinnosti, a to spolu s předpisem, který existenci JES promítá do právních norem souvisejících a jímž je zákon č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku.

Oba označené zákony byly přepraveny a schváleny jako součást zásadních změn právní úpravy povolovacích procesů podmiňujících využívání území k lidské činnosti, zejména činnosti stavební, jejichž společným leitmotivem byla snaha o zavedení principu „jeden úřad – jedno řízení – jedno razítko“. Tyto změny byly vtěleny zejména do nového stavebního zákona (zákon č. 283/2021 Sb.) a navazujícího zákona č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona. I když jde o předpisy schválené ještě za funkčního období předchozí vlády, byl jejich obsah (především v případě nového stavebního zákona) po volebním úspěchu Pětikoalice významným způsobem pozměněn, což bylo spojeno i s odkladem jejich účinnosti. Převážná část ustanovení nového stavebního zákona (dále „stavební zákon“) tak nabyla

účinnosti dne 1. 1. 2024, přičemž „naplno“ se jeho ustanovení začala v praxi aplikovat po skončení přechodného období trvajícího od 1. 1. do 30. 6. letošního roku. Totožný mechanismus pak platí i pro ZJES, který je s novou úpravou stavebního práva úzce provázán, což se projevuje již ve vymezení účelu JES, které má sloužit k zajištění veřejného zájmu na ochraně životního prostředí jako celku a příspěvu k udržitelnému rozvoji „při rozhodování v řízení o povolení záměru podle stavebního zákona“ nebo „navazujícím řízení podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.“

I když se původní koncept předkladatelů „jeden úřad – jedno řízení – jedno razítko“ nepodařilo ani zdaleka naplnit, mělo by zavedení JES přesto přinést zjednodušení rozhodovacích procesů při povolování činností majících dopad na životní prostředí a jeho složky. JES totiž nahrazuje většinu (Ministerstvo životního prostředí uvádí 26) dílčích rozhodnutí, souhlasů, vyjádření a závazných stanovisek vydávaných podle jednotlivých složkových předpisů v oblasti ochrany životního prostředí (těch je dle MŽP 9 včetně lesního zákona) u záměrů, které podléhají povolování podle stavebního zákona nebo posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (zákon č. 100/2001 Sb.) JES ovšem nenahrazuje podkladové akty z oblasti životního prostředí ve všech případech, např. u záměrů

nacházejících se ve zvláště chráněných územích, evropsky významných lokalitách a ptačích oblastech budou i nadále vydávána samostatná stanoviska nebo rozhodnutí příslušného orgánu ochrany přírody. K zajištění jednotné aplikace ZJES vydalo MŽP dne 30. 9. 2023 pod č.j. MŽP/2023/280/769 metodický pokyn k zavedení jednotného environmentálního stanoviska do praxe správních orgánů, který má cíl předejít výkladovým nejasnostem; jeho text lze nalézt na webových stránkách MŽP na adrese [https://www.mzp.cz/C1257458002FODC7/cz/vestnik_mzp_2023/\\$FILE/OK-Vestnik_rijen_priloha_20231101.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002FODC7/cz/vestnik_mzp_2023/$FILE/OK-Vestnik_rijen_priloha_20231101.pdf)

Bez ohledu na to, jaký typ správního úkonu nahrazuje (zda souhlas, rozhodnutí, závazné stanovisko či povolení), se JES nevydává jako samostatné rozhodnutí, nýbrž zásadně jako závazné stanovisko podle § 149 správního řádu. To mj. znamená, že proti nevyhovujícímu JES není možné se bránit podáním samostatného odvolání či jiného řádného opravného prostředku – ty lze uplatnit až proti „výslednému“ rozhodnutí, které bylo na základě JES vydáno a kterým bude nejčastěji povolení (resp. nepovolení) záměru podle stavebního zákona.

K vydání JES jsou příslušné obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady, MŽP a újezdní úřady. O tom, který z označených orgánů bude JES v konkrétním případě vydávat, rozhoduje povaha povolova-

ného záměru. MŽP vydává JES tam, kde je příslušné k posouzení záměru podle zákona č. 100/2001 Sb., krajské úřady zejména tam, kde jde o zbývající záměry podléhající posouzení podle zákona č. 100/2001 Sb., záměry s potřebou výjimky z druhové ochrany a záměry postihující pozemky určené k plnění funkcí lesa o rozloze přesahující 1 ha, újezdní úřady vydávají JES pro záměry ve vojenských újezdech a ve všech ostatních případech svědčí příslušnost k vydání JES obecním úřadům s rozšířenou působností.

JES se vydává buď samostatně na základě žádosti nebo v rámci řízení o povolení záměru podle stavebního zákona. U záměrů povolovaných podle stavebního zákona musí být součástí žádosti dokumentace pro povolení záměru. Komunikace mezi žadatelem, stavebním úřadem a správním orgánem příslušným pro vydání JES je primárně elektronická, a to prostřednictvím portálu stavebníka (<https://portal.stavebnisprava.gov.cz/>).

Pokud žádost netrpí vadami, musí být JES vydáno bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 60 dnů ode dne podání úplné žádosti s možností prodloužení o max. 30 dnů. Tam, kde jsou k vydání JES příslušné obecní úřady s rozšířenou působností, pak musí k vydání JES dojít nejpozději ve lhůtě pro vydání koordinovaného závazného stanoviska podle stavebního zákona, což je 30 dnů s možností prodloužení. Pokud

JES nebude v zákonné lhůtě vydáno, uplatní se fikce zakotvená do § 178 odst. 3 stavebního zákona, podle níž „nevzdá-li dotčený orgán vyjádření nebo závazné stanovisko ve lhůtě pro jeho vydání, považuje se za souhlasné a bez podmínek.“ Tato fikce se ovšem použije pouze u záměrů povolovaných podle stavebního zákona, nikoliv tam, kde jde o JES vydané namísto závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb. To, zda došlo k vydání JES fikcí či nikoliv, je přitom možné ověřit v portálu stavebníka.

Pomineme-li JES vydané fikcí, platí pro jeho obsah a právní význam v základu totéž, co pro každé závazné stanovisko – bude-li záměr z hlediska vlivů na dotčené složky životního prostředí shledán jako přípustný, bude JES souhlasné, v opačných případech bude nesouhlasné. V zájmu zajistit předvídatelnost obsahu JES umožňuje zákon žadateli, aby svůj záměr projednal s příslušným orgánem ještě před podáním žádosti v rámci tzv. předběžné konzultace. Při ní by měly být žadateli poskytnuty informace k náležitostem žádosti a dalším souvisejícím okolnostem tak, aby bylo možné JES vydat bez zbytečného odkladu po podání žádosti.

ZJES vyžaduje, aby JES mělo dvě součásti, a to závaznou část a odůvodnění. V závazné části musí být kromě obecných náležitostí vyžadovaných správním řádem, což

pokračování na str. 9 >>

Inzerce

Lesní a krajinné dřeviny

ŠKOLKY MONTANO

30 let
na trhu
2023

Obalovaný sadební materiál • Prostokořenný sadební materiál • Původní druhy keřů • Odrostky listnatých dřevin

Mobil: +420 731 456 588, +420 739 063 310, +420 739 062 800
E-mail: odbyt@skolky-montano.cz

www.skolky-montano.cz

Jednotné environmentální...

pokračování ze str. 8

zahrnuje i výrok o souhlasu či nesusouhlasu, obsažena i identifikace záměru a podkladové dokumentace a stanovení podmínek pro povolení záměru, je-li JES souhlasné a umožní-li stanovení podmínek právní předpisy, na jejichž základě se JES vydává. Součástí odůvodňující části JES pak je odůvodnění přípustnosti nebo nepřípustnosti záměru z hlediska všech dotčených složek životního prostředí, odůvodnění jednotlivých podmínek pro povolení záměru a výčet jednotlivých správních úkonů, namísto nichž se JES vydává.

JES musí být po vydání zpřístupněno způsobem umožňujícím dálkový přístup. Jeho platnost je časově omezena na 5 let ode dne vydání. Tuto lhůtu je možno na žádost žadatele prodloužit závazným stanoviskem nejvýše o 5 let, a to i opakovaně, pokud nedošlo ke změně okolností rozhodných pro jeho vydání.

Zavedení institutu JES bylo zohledněno i v ustanoveních lesního zákona, který byl zákonem č. 149/2023 změněn hned v několika ustanoveních, jelikož lesní zákon, jak bylo řečeno, patří mezi 9 složko-

vých předpisů, v jejichž rámci má JES nahradit dosud roztržštěné rozhodovací procedury jediným správním aktem. V případě záměrů povolovaných podle stavebního zákona a záměrů podléhajících posouzení podle zákona č. 100/2001 Sb. tak bude JES napříště vydáváno namísto:

- souhlasu s dělením lesních pozemků, při kterém by výměra jednoho dílu měla poklesnout pod 1 ha podle § 12 odst. 3,
- rozhodnutí o odnětí či omezení pozemků plnění funkcí lesa podle § 16 a
- souhlasu s dotčením pozemků určených k plnění funkcí lesa podle § 14 odst. 2 lesního zákona.

To bylo ve všech třech případech zohledněno zařazením výslovného konstatování, že příslušný správní akt se nevydává, jedná-li se o záměr vyžadující JES. U záměrů vyžadujících odnětí pozemků plnění funkcí lesa bude v JES stanovena i výše poplatku za odnětí. V návaznosti na to pak byla upravena i kompetenční ustanovení lesního zákona nacházející se v jeho § 48, 48a a 49. Za zmínku stojí, že v případě souhlasu s dotčením pozemků určených k plnění funkcí lesa podle § 14 odst. 2 lesního zákona zákon č. 149/2023 Sb. zúžil tzv. ochranné pásmo lesa z dosavadních 50 m na 30 m. Tato

změna však nemá žádnou bezprostřední vazbu na JES, nýbrž je projevem dlouhodobé snahy umožnit rozvoj stavební činnosti i na úkor lesa a jeho vlastníků.

S ohledem na řadu nejasností, které jsou s JES spojeny, bude až s časovým odstupem možno zhodnotit, zda se jeho prostřednictvím skutečně podařilo snížit administrativní náročnost povolovacích procesů při zachování existující úrovně ochrany lesa a bez negativního dotčení práv jeho vlastníků, nebo se spíše naplní bonmot „mysleli jsme to dobře, ale dopadlo to jako vždycky.“

3 otázky pro...

V čem spočívá zásadní role lesů pro zmírňování projevů globální klimatické změny? Jaká je absorpční schopnost emisí CO₂ lesních ekosystémů ve srovnání s jinými ekosystémy?

Podíl lesů na mitigaci GKZ, tedy zmírňování jejich účinků, formou redukce obsahu skleníkových plynů v atmosféře, není zanedbatelný. V evropském měřítku činí cca 10 % celkových emisí. Význam lesů v mitigaci GKZ je dán mimo jiné značnou velikostí listové plochy, která je hlavním místem plynové komunikace mezi lesem a atmosférou, tj. fotosyntéza, respirace a evapotranspirace (nezanedbatelné složky „ztráty“ vody v krajině).

Lesy jsou významným a masivním úložištěm uhlíku v biomase, půdě a finálních výrobcích s poten-

ciálním až 22 % evropských emisí do roku 2030. Tato vysoká schopnost vázat atmosférický uhlík se odvíjí od toho, že stromy, tak jako rostliny, řasy a sinice jsou schopné fotosyntetické aktivity, jež atmosférický uhlík zabudovávají do organických molekul. Absorpční role lesa je skutečně velmi vysoká a odhaduje se, že činí až třetinu celkové fixace uhlíku v biosféře. Proto je mitigační role lesů tak zásadní a doposud nebyla vyvinuta jiná technologie, třeba průmyslové ukládání uhlíku do hlubokých geologických vrstev, která by lesy v této jejich úloze nahradila.

Jaké lesy deponují nejvíce uhlíku? Na čem závisí příjem uhlíku z atmosféry? Jak lze ovlivnit?

Nejvyšší depozice atmosférického uhlíku probíhá v těch lesích,

prof. RNDr. Ing. Michal V. Marek, DrSc., dr. h. c.,
člen Švédské královské akademie zemědělských a lesnických věd, ředitel CzechGlobe

kteří intenzivně rostou, tj. jejich fotosyntetická biologická pumpa uhlíku tvoří hodně biomasy a značná část takto fixovaného uhlíku se dostává do dlouhodobého úložiště, kterým je půda. Biologická mitigace, v našem případě sylvo-mitigace GKZ, je samozřejmě limitována vnitřními, např. genetickou predispozicí, množstvím fyziologické

ky aktivní listové plochy a vnějšími faktory jako jsou:

- energie slunečního záření, jež je zachyceno listovými a zpracováno primárními reakcemi fotosyntézy, tedy intenzita a délka slunečního svitu (limitace rozdílnými geografickými lokalitami – rozdíl tropů a boreálních lesů);
- výkon fotosyntetického aparátu, který je podmíněn dostupností živin (hlavně dusík a fosfor) a adekvátní zásobeností vodou. Limitním faktorem bývá i teplota;
- nelze opomenout působení biologických škůdců. Kalamita kůrovce výrazně snížila úložnou kapacitu lesů pro uhlík.

Obrovskou výzvou pro současné lesnictví je to, že mitigaci GKZ lze ovlivňovat zásahy výchovy (probírka), obnovy lesů a používáním rozličných,

lesníkům známých postupů – výběrné hospodaření, výmladkový způsob. Ano je to výzva, kterou by lesnictví, respektive lesníci měli zvládnout.

Je lesnictví v interakci s globální změnou perspektivním oborem?

Znova připomínám obrovskou roli lesů v globálním ekosystému jako aktivního nástroje zřetelné a významné mitigace. Proto mitigace GKZ resortem lesnictví musí být výrazně podpořena. Troufám si tvrdit, že v současnosti a blízké budoucnosti právě mitigace GKZ bude mít stejný význam jako produkce lesa. Tedy lesnictví vstupuje do nové epochy, kde bude jeho sekvestrační role – pumpování uhlíku z atmosféry a role substituční – náhrada materiálů fosilního původu dřevem za naprosto zásadní.

Inzerce

Ecobase, největší evropský realizátor projektů týkajících se uhlíku z lesnictví, expanduje do Česka, aby ve vývoji uhlíkových projektů podpořil vlastníky půdy

Společnost Ecobase, se sídlem v estonském Tallinnu, byla založena v roce 2021 s cílem sloužit jako důvěryhodný uhlíkový partner vlastníků půdy v Evropě a rozvíjet postupy v lesním hospodářství, které vlastníků půdy i naší planetě přináší ekologické, ekonomické a sociální výhody. Za poslední tři roky se Ecobase podařilo navázat spolupráci s některými z největších evropských vlastníků půdy, jako jsou přední správci investic do lesní půdy, státní lesnické agentury a soukromí vlastníci půdy na ploše 213 000 hektarů ve 22 zemích po celé Evropě.

Naše projekty

Prvním projektem, který společnost zahájila, je svého druhu panevropský projekt zakládání porostů na nelesní půdě a obnovy lesů (ARR). Projekt ARR je zapsán v registru Verra, největším dobrovolném registru uhlíkových kreditů na světě. Pro evropské uhlíkové projekty je to důležitý milník vzhledem k tomu, že pouze 1 % z celosvětově vydaných kreditů v roce 2023 pocházelo z evropských projektů, přičemž evropské společnosti jsou největším regionem pro nákup uhlíkových kreditů na světě. Podle generálního ředitele společnosti, Jaana Seppinga, představují uhlíkové trhy pro evropské vlastníky půdy nový způsob financování, který jim umožňuje přidávat a obnovovat lesní plochy. V mnoha zemích (včetně Česka) projekt funguje tak, že přidává uhlíkový příjem k národním/EU dotacím na zalesnění a obnovu lesů, ke kterým mají vlastníci půdy přístup, s cílem výrazně zvýšit tvorbu nových lesů.

Na začátku roku 2024 zahájila Ecobase svůj druhý projekt: vylepšené lesní hospodaření (IFM). Projekt IFM umožňuje vlastníků půdy za pomoci Ecobase provádět opatření, která zvyšují zásobu uhlíku v již obhospodařovaných lesích. V Česku mohou tyto praktiky lesního hospodářství zahrnovat činnosti, jako je přeměna stejnověkových porostů na nestejnověké porosty, změna druhového složení, například přechod ze smrku ztepilého (*Picea abies*) na buk (*Fagus sylvatica*) nebo dub (*Quercus robur*), a mnoho dalších.

Jak spolupracujeme s vlastníky půdy

V Evropě jsou lesní uhlíkové projekty stále relativně neznámé, a vlastníci půdy bývají často v tomto směru skeptičtí. Společnost Ecobase si toho je vědoma, a proto se zavázala vzdělávat vlastníky půdy o výhodách účasti na uhlíkových trzích. Usiluje o budování důvěry a poskytuje jasné, personalizované vodítko k tomu, jak mohou uhlíkové projekty zvýšit hodnotu a udržitelnost půdy vlastníka. Úzkou spoluprací s vlastníky půdy Ecobase přizpůsobuje každý projekt jejich specifickým potřebám a okolnostem, čímž zajišťuje, že každý projekt je předurčen k úspěchu a sladěn s jedinečnými cíli a podmínkami jednotlivých partnerů.

Partnerství s Ecobase pro vlastníky půdy znamená, že zatímco se věnují tomu, co umí nejlépe, tedy obhospodařují svou půdu, Ecobase se postará o všechny záležitosti související s vývojem uhlíkového projektu včetně monitorování, ověřování a prodeje uhlíkových kreditů kupujícím.

Spojte se s námi

Do projektů Ecobase lze přihlásit nové pozemky. Ecobase vyzývá vlastníky půdy v Česku, aby nás kontaktovali a zjistili, jak se jejich půda může stát součástí uhlíkového projektu, ať už jde o vytváření nových lesů (ARR) nebo o změnu způsobů hospodaření ve stávajících lesích (IFM). Pro více informací o tom, jak se mohou vlastníci půdy v Česku účastnit uhlíkového projektu Ecobase, navštivte <https://www.ecobase.earth/> nebo nás kontaktujte přímo na info@ecobase.earth.

» Den otevřených lesů pro veřejnost... – pokračování ze str. 2

nádherný tažný kůň, dále zaujali lovečtí i terapeutičtí psi, ornitolog, střelba ze vzduchovky či tvorba řezbáře. Potěšilo i závěrečné opékání buřtů a drobná odměna po zdolání připravené stezky. Dospělí se samozřejmě soustředili zejména na

vycházku se správcem lesa, který jim ukázal techniku a představil, jak v našich lesích hospodaří,“ popisuje průběh odpoledne Alena Kunclová, manažerka Ekocentra Vrátkov.

Nad akcí převzal osobní záštitu ministr zemědělství Marek Vy-

borný (KDU-ČSL), který zavítal na majetek pana Jerome Colloredo-Mannsfeld na Dobříši. „Děkuji za možnost zastavit se i uspořádání celého dne v duchu motto: V lese s lesníkem o lese. I pro mě to byla inspirativní exkurze a debata o přístupu k péči o les.“ uvedl ministr Výborný.

SVOL děkuje všem členům, kteří se k akci Den otevřených lesů připojili. „Vážíme si každé iniciativy, protože velmi pomáhá v našem úsilí seznámit veřejnost s tím, jak k péči o majetek nestátní vlastníci lesů přistupují,“ uvádí Richard Podstatzký, předseda Komory soukromých lesů, který na majetku Li-

tenčice společně s kolegy pořádal akci podruhé. „Věřím, že se v příštím roce přidají další členové a akci podpoří. Rozhodně už se mohou opřít o zkušenosti z předchozích ročníků a určitě veřejnost zaujmou jak větší tak drobní vlastníci.“

Reportáž naleznete na www.kouzlolesa.cz a www.svol.cz

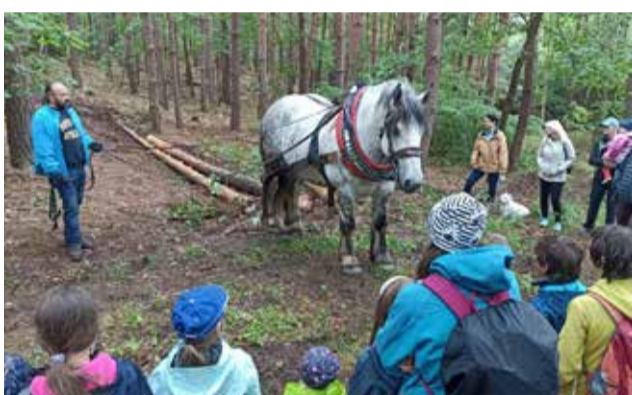
Město Bělá nad Radbuzou

Domažlické městské lesy

Karin Hendrickx

Město Český Brod

Obec Horní Dubenky

Město Nýrsko

Lesy a parky Trutnov

Městské lesy Volary

Město Zlaté Hory

Z exkurze členů Jihočeského regionu: Městské lesy Volary – co nejbliže k přírodě

Město Volary získalo svůj lesní majetek v roce 1923 od volarských starousedlíků. Před nimi vlastnili nynější městské lesy Schwarzenbergové, Eggenbergové i císař Rudolf II., který lesy koupil od posledního Rožmberka Petra Voka.

Město Volary se mohlo ke správě svého historického majetku vrátit v roce 1991. V současné době obhospodařuje společnost Městské lesy Volary s.r.o. cca 3330 ha lesních pozemků v nadmořské výšce 620–1152 m n. m. Průměrné roční srážky se pohybují kolem 800 mm. Zhruba čtvrtina městských lesů se nachází na území Národního parku Šumava.

Volarské městské lesy jsou v lesnické komunitě známé především úspěšnou realizací převodu lesa věkových tříd na les výběrný s vysokým podílem jedle. Převod, jehož cílem je zvýšení odolnosti porostů při současném vyšším přírůstu dřeva, snížení nákladů na pěstební činnost a v neposlední řadě i ochrana biodiverzity, je po-

stupně realizován prakticky na celém městském majetku. Úspěšná přirozená obnova a udržování stavů spárkaté zvěře na hospodářsky a ekologicky únosné úrovni pak umožňují dosažení významných úspor při ochraně kultur. Na výsledky dosažené v letos končícím decenniu chtějí volarští navázat v rámci aktuálně zpracovávaného LHP, který vstoupí v platnost v roce 2025. V něm se bude lesní hospodaření řídit cílovou tloušťkou a přírůstem – tj. věkové třídy nahradí třídy „tloušťkové“. Porosty, s výjimkou nahodilých těžeb, nebudou nikdy plně dotěžovány a obnova bude probíhat nepřetržitě.

Úspěšně přírodě blízké hospodaření nebylo jediným důvodem, proč se kolegové z jihočeských

městských, obecních a soukromých lesů na letošní exkurzi vypravili právě do Volar. Zajímali se také o nabídku služeb poskytovaných jiným lesnickým subjektům, které generují významnou část příjmů městských lesů, o zkušenosti s využíváním elektrických služebních

vozidel dobýjených převážně z podnikové solární elektrárny a zpracování kvalitního medu od vlastních včelstev v nově vybudované provozně.

V rámci venkovní pochůzky, vedené jednatelem společnosti Ing. Miroslavem Řežábekem byly

postupně navštíveny čtyři lokality, kde se účastníci exkurze seznámili s praktickými ukázkami přírodě blízkého hospodaření v horských polohách Šumavy včetně území národního parku.

Ing. Jan Mañas, CSc.
člen předsednictva Jihočeského regionu

Výsledky interních auditů certifikace lesů PEFC v roce 2023

Roční plán interních auditů prováděných Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL) v roce 2023 obsahoval celkem 61 lesních majetků v příslušném poměru podle druhů vlastnictví. Celkem bylo vystaveno 16 neshod se známkou 1, což představuje meziroční pokles o více než 50 %.

Z uvedených přehledů lze konstatovat, že celkově došlo k poklesu neshod, což může být i výsledkem prováděné poradenské činnosti v rámci auditů. Vystavené neshody se týkají převážně tzv. měkkých kritérií (biologická ochrana lesa 6, chybějící evidence různého druhu 5). Podpora opatření biologické ochrany lesa formou vyvěšování ptačích budek nebo podpora rekreační funkce, byť se jedná o opatření nad rámec legislativy, mají v dobrovolné certifikaci lesů jistě svůj význam. Pozitivní z hlediska konkurence certifikačních systémů je zvýšená propa-

gace lesnictví a systému PEFC, rezervy jsou stále v používání loga PEFC na firemních dokumentech či webových stránkách; již k němu však nedocházelo neoprávněně (viz tab. 1).

Dále bylo vystaveno celkem 134 příležitostí ke zlepšení (PKZ), meziročně se jedná o cca 20% pokles (viz tab. 2).

V absolutních číslech (neshody a PKZ dohromady) výrazně převažují nedostatky při provádění výchovy lesa v porostech do 40 let věku, což je vzhledem k nemožnosti jejich provádění v předchozích letech pochopitelné. V některých přípa-

dech však zřejmě mohlo být plnění kritéria posouzeno i s jiným výsledkem. Postup hodnocení byl proto předmětem letošního školení auditorů ÚHÚL. V oblastech s pokračující (dozrívající) kůrovcovou kalamitou je při neplnění výchovy lesa i nadále na místě odpovídající tolerance ze strany auditorů. Zejména v případech, kdy je již kůrovcová kalamita na ústupu a větší část kalamitních holin se podařilo obnovit, lze určité plnění výchovy ze strany účastníků certifikace oprávněně očekávat. Totéž platí o kvalitě prováděných výchovných zásahů, která by měla dosahovat alespoň standardní úrovně. Specifická situace může nastat u přírodě bližších způsobů hospodaření, kdy je výchova prováděna odchylně od převažující lesnické praxe (strukturální probírky apod.). Pokud tyto zásahy vycházejí z hospodářského

záměru účastníka certifikace (lesního hospodářského plánu) lze je samozřejmě akceptovat.

Ze zásadních lesnických činností je pozitivem absence nedostatečné aktivity při obnově kalamitních holin, tj. průběžně dochází k navýšení podílu přirozené obnovy lesa, většímu využití oplocenek nebo zvyšování podílu listnatých dřevin při obnově lesa. Zlepšování v těchto činnostech lze přičíst nejen finančním příspěvkům, byť vypláceným opožděně, ale také pokračujícímu prodloužení lhůt zalesnění a zajištění Ministerstvem zemědělství či provozní aplikaci vyhlášky č. 456/2021 Sb., která významně rozšířila stávající přístupy k obnově lesa. Nedostatky v oblasti používání přípravků na ochranu rostlin oproti tomu vykazují setrvalý trend. S výjimkou zadávání prací v lese se potvrdilo zlepšování v ob-

lasti administrativních činností (vedení LHE, evidence přípravků, interní auditů účastníků certifikace).

Zásadní novinkou auditů v roce 2024 je snížení počtu auditovaných subjektů na cca 7 stávajícího počtu, konkrétně na 31 lesních majetků (lesních hospodářských celků). V obsahu a způsobu provádění auditů certifikace lesů PEFC v roce 2024 nakonec nedojde k zásadním změnám, protože pro kompletní použití nově schváleného standardu platí roční přechodné období. Pokud se k 1. 1. 2025 podaří schválit aktuálně projednávanou novelu lesního zákona, lze v roce 2025 očekávat rovněž dílčí změny ve způsobu hodnocení kritérií a indikátorů trvale udržitelného hospodaření.

*Ing. Tomáš Dohnanský
Odborný poradce SVOL a předseda
odborné komise SVSLM*

Tab. 1: Výčet hlavních neshod za poslední tři roky

Nesoulad v kritériu	Druh neshody	Počet neshod 2021	Počet neshod 2022	Počet neshod 2023
2.1.2a	Nedostatečně vedená evidence přípravků na ochranu rostlin	3	0	0
2.1.2b	Vlastník aktivně nepodporuje biologickou ochranu lesa	5	5	6
2.1.2c	Absence smlouvy o likvidaci použitých obalů po chemických látkách	0	1	1
2.1.2d	Absence platného osvědčení dle zákona o rostlinolékařské péči pro aplikaci přípravků na ochranu rostlin	0	2	2
2.3.2b	Absence záznamů o používání biologicky odbouratelných olejů a biologicky odbouratelných hydraulických kapalin	0	0	1
2.4.2c	Přes prokazatelně provedená opatření ochrany lesa došlo k významnému poškození lesních porostů	6	8	3
2.5.2a	Nedostatečný rozsah provedených výchovných zásahů v porostech do 40 let (nedodržení závazného ustanovení)	1	6	1
6.1.2b	Používání loga PEFC bez smlouvy o licenčním užívání ochranné známky a loga PEFC	0	6	0
6.5.2f	Chybějící záznamy o předání a převzetí pracoviště kontraktantem	1	0	1
6.6.2b	Vlastník aktivně nepodporuje rekreační funkci lesa	3	3	1

Tab. 2: Příležitosti ke zlepšení (PKZ)

Druh PKZ	Počet PKZ 2021	Počet PKZ 2022	Počet PKZ 2023
Zaměřit se na výchovu v porostech do 40 let (splnění závazného ustanovení minimálního plošného rozsahu, resp. zákonné povinnosti výchovy lesa dle § 31 odst. 1 lesního zákona)	33	33	24
Vybudovat chybějící kontrolní a srovnávací plochy	18	19	12
Používat logo PEFC (uzavřít smlouvu o licenčním užívání ochranné známky a loga PEFC)	0	13	14
Zavést či zkvalitnit evidenci přirozené obnovy	22	10	7
Zintenzivnit podporu biologické funkce lesa	13	8	6
Zlepšit zabezpečení dodržování certifikačních kritérií jednotlivými kontraktory (upravit smlouvy)	4	8	5
Snížit stavy spárkaté zvěře	10	8	8
Zlepšit vedení LHE včetně její digitalizace (použití vhodného software)	10	8	7
Zlepšit vedení záznamů z vlastních interních auditů	9	7	4
Zaměřit se na uznání zdrojů reprodukčního materiálu (existence kvalitních porostů) a případnou účast v národním programu ochrany genových zdrojů	3	6	8
Zlepšit propagaci lesnictví a významu certifikace lesů PEFC	12	4	0
Zkvalitnit záznamy o předání a převzetí pracoviště kontraktantem	0	0	3

Recertifikace lesů systémem PEFC v roce 2024

Koncem září končí platnost certifikace trvale udržitelného hospodaření systému PEFC v lesích na území České republiky uděleného Sdružení vlastníků a správců lesních majetků ČR (SVSLM) jako zástupci vlastníků účastníků se této certifikace. K 30.9. 2024 tak končí platnost osvědčení vydaných vlastníků a správcům jednotlivých lesních majetků.

Nově schválené standardy (TD CFCS 1002:2023, TD CFCS 1003:2023 a TD CFCS 1004:2023) jsou k dispozici na webu www.pefc.cz. Nezměněný zůstává roční poplatek k pokrytí nákladů na audit lesního hospo-

daření a činnost SVSLM ve výši 3 Kč bez DPH za certifikovaný hektar lesa. Lesní majetky do 100 ha jsou i nadále od tohoto poplatku osvobozeny. Administrativní poplatky k pokrytí nákladů na projednání žádosti o účast pro konkrétní lesní hospodářský celek a vystavení nového osvědčení zůstává rovněž v původní výši (500 Kč včetně DPH). Zásadní novinkou je ale prodloužení doby platnosti osvědčení ze 3 na 5 let a automatické zasílání bezplatné licenční smlouvy na používání loga PEFC všem účastníkům certifikace.

Podávání žádostí o účast v regionální certifikaci lesů na další

certifikační období se prioritně předpokládá prostřednictvím online aplikace na <https://lesy.pefc.cz> v termínu do 15. 7. 2024. Žádost lze samozřejmě podat i později. Vedle online formy je i nadále možné podání žádosti v papírové podobě (k dispozici v sekci „ke stažení“ na www.zadatel.pefc.cz). Výhodou online aplikace je automatická komunikace mezi žadatelem a SVSLM, zejména v případě potřeby doplnění žádosti.

V aplikaci je třeba postupně vytvořit si účet, provést registraci žadatele, vložit sken staženého a vyplněného čestného prohlášení žadatele, popř. i sken souhlasu

vlastníka lesa (u pachtu apod.). Následně již lze vložit žádost pro konkrétní lesní majetek (lesní hospodářský celek - LHC) včetně skenu rozhodnutí o schválení lesního hospodářského plánu (protokolu o převzetí lesní hospodářské osnovy) se závaznými ustanoveními včetně příloh. V případě existujícího pachtu nebo jiného právního vztahu se vkládá také sken pachtovní či jiné smlouvy.

Nedílnou součástí letošního recertifikace lesů jsou recertifikační audity, které se uskuteční na vzorku celkem 19 lesních majetků (LHC) tvořených zástupci všech druhů vlastnictví. Audity bude na základě

smlouvy se SVSLM provádět opět nezávislý certifikační orgán 3EC International, s.r.o., po dobu celkem 36 auditodnů, tj. v rozsahu 1,5 až 2 auditodny na 1 lesní majetek (LHC). Vybrané účastníky certifikace obeslal tento orgán podrobnějšími informacemi, kterými jsou vedle výše zmíněných standardů a příslušného plánu auditu rovněž požadavky na přípravu provozních dat daného lesního majetku k usnadnění sestavení zprávy z auditu. V případě dotazů členů i nečlenů SVOL k obsahu a průběhu recertifikačních auditů je možno se obracet na autora tohoto článku.

Ing. Tomáš Dohnanský, SVOL

PŘEDSTAVUJEME

Ing. Josef Forst: Doufám, že nový lesní zákon rozváže lesníkům ruce

Patří ke generaci lesníků, kteří se hned na začátku kariéry museli vyrovnat s kůrovcovou kalamitou. A nyní je před nimi úkol adaptovat lesy na klimatickou změnu. Ing. Josef Forst, jednatel společnosti Domažlické městské lesy spol. s r. o., působí nově také ve vedení Plzeňského regionu SVOL a zastupuje region v republikovém výboru.

Ve výběru povolání mě nejméně ovlivnili rodiče. Už jako malému mi učaroval les a vše kolem něj. Samozřejmě velký vzor pro mě byl a je můj otec, velký myslivec a městský hajný. Od malíčka jsme byli v lese téměř pořád. Tady u nás, u městských lesů Domažlice, je pořád propojena myslivost s prací hajného a každý hajný má svých 750 ha, takovou malou zahrádku. A ví, dá se říci, o všem, co se kde šustne. Což se ukázalo klíčové v právě probíhající kůrovcové kalamitě. Bohužel v dnešní uspěchané době plné moderních technologií se už i z téhle profese vytratilo určité kouzlo. I když u nás se pořád snažíme klid a pohodu do této profese vrátit.

Když se vysoká škola blížila ke konci, zašel jsem se zeptat za tehdejšího ředitelem Domažlických

lesů panem Bendou, jestli by pro mě něco neměl. Všechny jsem znal a v podstatě i lesy jsem znal dokonale. Zrovna měl jít do důchodu technik pan Poláček, a tak slovo dalo slovo a v roce 2013 jsem nastoupil jako technik. Postupně jsem se vše učil a mírně zaváděl „novoty“. Následně se uvolnila pozice ekonoma, kterou jsem zastával společně s pozicí technika až do roku 2021, kdy pan Benda odcházela do důchodu. Město na jeho pozici vyhlásilo výběrové řízení, které jsem vyhrál, a od té doby zastávám pozici jednatele Domažlických městských lesů.

Mým cílem je, aby hajný a v podstatě všichni zaměstnanci byli spokojeni. A sami víte, že nikdy nejsou všichni spokojeni. Profesně by se mi líbilo zavést to, co praktikují městské lesy Volary. Teď celý majetek

zařizují výběrným způsobem. Určitě bych chtěl do budoucna postupně naše lesy nebo alespoň nějakou jejich část na tento způsob hospodaření připravovat. Ale nejde to ze dne na den a vede k tomu velice dlouhá a někdy ne úplně schůdná cesta.

Oni na tuto průkopnickou cestu nastoupili o hodně dříve a mají veliký náskok, který jim závidím.

Věřím, že nový lesní zákon, který mají politici právě „na stole“, rozváže lesníkům ruce. Vždyť jsme to my, kdo o lese v dané lokalitě víme zdaleka nejvíce. Určitě bych uvítal volnou ruku v obnově holin, přirozená obnova chce čas, ale nás zákon nutí paseky zalesnit do dvou let, teď do pěti let v červených zónách. Také bych uvítal větší svobodu ve výsadbě introdukovaných dřevin. Konkrétně například dubu červeného. Rovněž jsme velmi omezení v použití modřínu opadavého v CHKO. Přitom právě modřín ukazuje velký potenciál na velkých holinách po právě probíhající kůrovcové kalamitě.

Ve SVOL jsou Domažlické městské lesy řadu let a můj před-

chůdce Jan Benda prací SVOLu přikládal velkou důležitost. Určitě i já to vidím tak, že majitelé lesů a lesníci jsou díky SVOL konečně vidět a hlavně slyšet. Veřejné mínění je velice důležité, a i v tomto ohledu SVOL v posledních letech udělal kus práce. K práci ve vedení regionální organizace mě ale motivovalo také to, že bych chtěl naší profesi vrátit určitou prestiž, kterou vždycky měla. Veřejnost nevidí, co je za tím vším práce a z čeho se pro ně v lese opravují cesty nebo turistické přístřešky a další.

PŘÍŠTĚ:

Ing. Libor Matoušek,
starosta obce Struhařov,
41 ha, Středočeský region
– nový člen předsednictva
regionu STČ

Exkurze Středočeského regionu: Výměna zkušeností členů SVOL

Předsednictvo Středočeského regionu připravilo návrh dvoudenní odborné exkurze pro členy regionu, který byl představen na březnové členské schůzi. Návrh byl schválen i za cenu toho, že si veškeré náklady budou účastníci exkurze hradit sami. O tom, že tato podmínka nebyla překážkou, svědčí i to, že kapacita autobusu byla brzy naplněna a na seznamu byli i náhradníci.

První den exkurze, 3. června, se uskutečnil na lesním majetku Lesního družstva Vysoké Chvojno. Zde se nám po celý den věnoval ředitel Lesního družstva pan Radomír Charvát. Úvodem nás seznámil s jeho historií. Vznik družstva se datuje k roku 1931, kdy 21 obcí kupuje 767 podílů na cca 4 800 ha lesa, který podléhal v té době I. pozemkové reformě. Během druhé světové války byla na majetek uvalena nucená správa a vlastní družstvo se hospodaření opět ujímá v roce 1945. Na základě vládního nařízení jsou veškerá lesní družstva v ČR od roku 1959 organizačně začleněna do hospodaření státních lesů a lesní družstva zanikají. Obnova lesních družstev po roce 1989 byla možná až v roce 1995, a to opět na základě vládního nařízení. A tak i lesní družstvo Vysoké Chvojno v tomto roce obnovuje svoji činnost.

Po úvodní části následovala venkovní pochůzka, během které jsme byli seznámeni s vlastním lesnickým hospodařením. Shlédli jsme ukázkou obnovy lesa s maximálním využitím přirozené obnovy s přiřazováním jednotlivých sečí podél mateřských porostů, následným odklizením klestu a přípravou půdy, kdy se následně dostaví přirozená obnova s obrovským množstvím semenáčků. Vzhledem k tomu, že na majetku se jedná

především o borové a dubové hospodářství a případné zastoupení smrku není tak velké, nejsou zde tolik patrné důsledky kůrovcové kalamity, jako je tomu na celé řadě majetků účastníků exkurze. Součástí obnovy lesa je jeho těžba. Mohli jsme vidět výběr jednotlivých dubů, které jsou určeny k těžbě. Nejcennější sortimenty jsou prodávány prostřednictvím dražby a ceny za m³ jsou dosahovány v desítkách tisíc Kč.

Jednou ze zastávek byla i návštěva přírodní rezervace Buky, jejíž založení se datuje již od roku 1884. Jak vyplývá ze samotného názvu rezervace, v zastoupení dřevin převažuje buk, a to ve všech věkových stádiích. V poslední době

jsou dospělé borové porosty postiženy celkem masivním výskytem jmelí bílého, s tím je spojené prosochání borovic.

K ubytování jsme využili Zámeček, zařízení Lesního družstva Vysoké Chvojno, které s přílehlou restaurací a zoo koutkem tvoří celek hojně využívaný veřejností. Večer přispěl k podrobnějšímu seznámení účastníků exkurze a výměně zkušeností, ať již s tématy odlehčenými, či seriózně myšlenými, jako je návrh na případný nový dotační titul, a to likvidace nefunkčních oplocenek.

Touto cestou bych rád vyjádřil velké poděkování Radku Charvátovi za umožnění naší exkurze a celodenní doprovod a personálu Lesního družstva Vysoké Chvojno za ubytovací a stravovací služby.

Druhý den exkurze jsme navštívili pilu Čáslav. Celou řadu našich členů zajímalo, co se vlastně děje se dřevem, které dodají na větš

pilu. Celým provozem od příjmu kulatiny, přes brusíru pilových pásů, vlastní pořez a třídění sortimentů až po vlastní expedici řeziva nás provedl mistr provozu pan Pikner. Část řeziva se suší, zejména truhlářské řezivo, část se vyrábí jako stavební řezivo. Veškeré zbytkové produkty – piliny a kůra – se využijí pro výrobu pelet a ve vlastní elektrárně.

Poté následovala návštěva lesního majetku rodu Schwarzenbergů, revír Hraběšín. Tento lesní celek je odloučený od orlické části, přesto se jedná o poměrně velký majetek, kde se mimo správu vlastního lesa starají o okolní obecní lesní majetky a provádějí služby na lesním majetku České dominikánské provincie. Vlastní lesy tvoří v podstatě prsteneček okolo Hraběšína, kde dříve bývala na zdejší zámku hospodářská správa. Nyní je zámek nevyužíván, sídlo lesní správy se nachází ve Zbýšo-

vě. Při venkovních ukázkách byla poměrně široce diskutována otázka myslivosti. V minulosti se zde potýkali s poměrně značnými škodami zvěří. Nyní se podařilo utvoření vlastní honitby, a tím je šance uvedení početných stavů zvěře do souladu s potřebami lesnického hospodaření. Tento majetek vzhledem k většímu zastoupení smrku, dnes již bývalému, byl postižen kůrovcovou kalamitou. V současné době probíhá obnova vytěžených ploch. Zajímavou ukázkou bylo hluboce zaříznuté údolí říčky Klejnárky, kde se v minulosti uvažovalo se stavbou přehrad. Touto exkurzní částí nás osobně provázal Ing. Richard Zieris, kterému tímto děkuji.

Exkurze byla zakončena společným obědem ve Zbraslavicích. Závěrem se našlo i několik námětů na konání exkurze v roce 2025.

Ing. Miroslav Pacovský
předseda Středočeského regionu

Zájemci o členství ve SVOL jsou vítáni. Pro další informace se obraťte na naši kancelář v Pelhřimově, nebo navštivte webové stránky www.svol.cz. Sledovat nás můžete na Facebooku, YouTube, LinkedIn a na Instagramu. Více o lesích také na našem webu www.kouzlolesa.cz